

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Årsrapport

Diarienummer
2011-00281

Socialfonden i Sverige 2007-2013

ÅRSRAPPORT 2010

Svenska
ESF-rådet

Svenska ESF-rådet, programenheten

Besöksadress: Liljeholmsvägen 30B, 3 tr

Postadress: Box 471 41, 100 74 Stockholm

Telefon: 08-579 171 00

Fax: 08-579 171 01

Webbplats: www.esf.se

Innehåll

1. Identifiering _____	3
2. Genomförandet av det operativa programmet – en överblick ____	4
3. Uppgifter per programområde _____	33
4. ESF-program: Enhetlighet och koncentration _____	53
5. Program som finansieras av ERUF/Sammanhållningsfonden: större projekt _____	56
6. Tekniskt stöd (Programområde 3) _____	56
7. Informations- och offentlighetsåtgärder 2007– 2010 _____	57

Bilagor

Bilaga 1. Den svenska ekonomin

Bilaga 2. Ledamöter i Socialfondens övervakningskommitté 2010

Bilaga 3. Tabeller (separat bilaga)

1. Identifiering

Operativt program	Mål: Regional konkurrenskraft och sysselsättning
	Stödberättigat område: Sverige
	Programperiod: 2007-2013
	Programnummer (CCI-nr): 2007SE052PO001
	Programmets namn: Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013
Godkänd av Övervakningskommittén	9 juni 2011
Årsrapport om genomförandet 2010	Den 17 juni 2011

Begrepp och definitioner som används i rapporten

Omräkning till Euro	I rapporten används kursen 9,00 för att räkna om svenska kronor till euro.
Intecknade medel (Commitments):	Avser beslutat stöd i pågående projekt samt utbetalade medel i avslutade, avbrutna och hävda projekt.
Deltagare / Arbetsställen	I de tabeller som innehåller deltagande individer eller arbetsställen redovisas om inget annat anges antal som påbörjat deltagande under året. Av utrymmesskäl redovisas inte totaluppgiften uppdelad på kön.

2. Genomförandet av det operativa programmet – en överblick

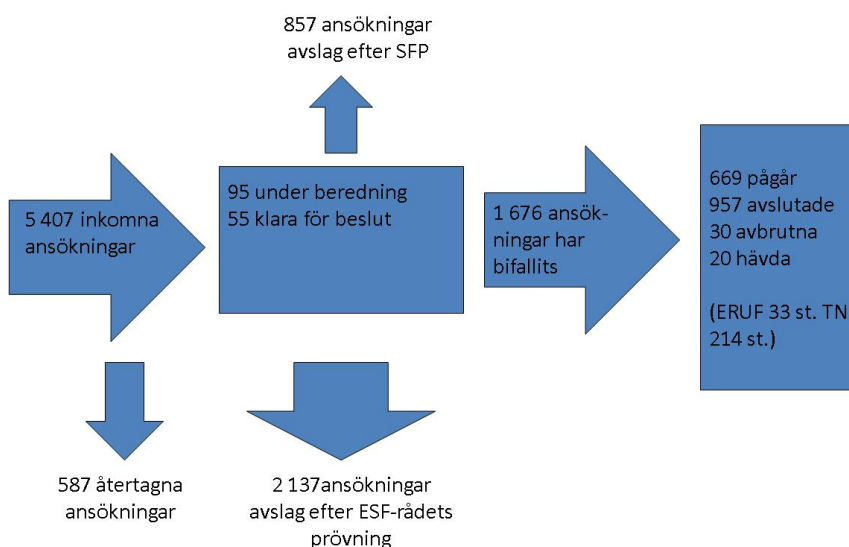
2.1. Resultat och analys av utvecklingen

2.1.1 Inledning

Socialfonden 2007-2013, Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013, godkändes av Europeiska kommissionen den 25 september 2007. Av figur 1 nedan framgår hur många ansökningar om stöd till projekt som inkommit och vad som hänt med ansökningarna tom. 2010-12-31. Av de 1 676 projekt som bifallits tillhör 1 039 Programområde 1 och 637 Programområde 2. Av de 957 projekt som avslutats var 834 förprojekteringar och 123 genomförandeprojekt. 94 av de avslutade projekten tillhörde Programområde 1 och 29 Programområde 2.

På Övervakningskommitténs möte 21 oktober redovisades en promemoria om beviljandegraden i Socialfonden. Av promemorian framgick att andelen projekt som får avslag efter Svenska ESF-rådets prövning successivt minskat, konkurrensen är i många ansökningsomgångar hög men i en knapp tredjedel av alla ansökningsomgångar var det ansökta beloppet mindre än hälften av det utlysta beloppet. Att ansökningarna inte uppvisar ett tillräckligt mervärdesskapande innehåll enligt programmets fyra programkriterier utgör fortfarande en grund för avslag.

Figur 1. Översikt antal ansökningar, avslag, bifallna, pågående, avslutade och hävda per 101231.

Tabell 1 nedan visar in-teckningen av programmedel fördelat på Programområde vid utgången av år 2010.

Tabell 1. Intecknade programmedel och nationell medfinansiering efter Programområde. Miljoner Euro.

Program- område	Intecknade medel ESF EUR	Med- finansiering EUR	Andel med- finansiering %
PO 1	123,1	123,1	50%
PO 2	266,1	420,6	62%
PO 3	13,7	13,7	50%
Totalt	402,8	573,5	59%

De intecknade ESF-medlen för Programområde 1 motsvarar 62 procent av de tillgängliga medlen. Motsvarande uppgift för år 2009 var 41 procent. För Programområde 2 uppgår de intecknade medlen till 57 procent och även där var motsvarande siffra år 2009 41 procent.

Totalt beviljades 284 projekt stöd under år 2010. Det är 192 färre än föregående år då 476 projekt beviljades stöd. Den totala summan som beviljades i stöd till projekten var 72 miljoner kronor lägre än 2009. En viktig förklaring till att såväl antal projekt som beviljat stöd är lägre år 2010 än år 2009 är att en del av bifallsbesluten av bemyndigandeskäl fattades först 2011 trots det att partnerskapen prioriterade dem år 2010. Med bemyndigande menas den högsta nivå på åtagande om utbetalningar kommande budgetår en myndighet får göra.

I tabell 2 nedan visas det planerade deltagarantalet enligt bifallsbeslutet för avslutade och pågående projekt.

Tabell 2. Planerat antal deltagare efter programområde och kön.

Programområde	Kvinnor	Män	Totalt
PO 1	109 539	115 775	225 314
PO 2	40 679	41 340	82 019
Totalt	150 218	157 115	307 333

Det planerade deltagarantalet motsvarar 93 procent av deltagarmålet för Programområde 1 och 109 procent Programområde 2. För Programområde 1 är det redovisade antalet deltagare 102 416 och för Programområde 2 är det 40 286. Erfarenheten säger att projekten inte uppnår det planerade antalet deltagare. Detta innebär det för Programområde 1 att nivån på de intecknade medlen ligger i god fas med målen för programdeltagandet. För Programområde 2 är däremot andelen planerade deltagare betydligt större än den intecknade delen av finansplanen. Notera dock att den slutliga uppföljningen av deltagarantalet görs med det faktiska antalet deltagare som projekten redovisar.

Det är inte möjligt att göra en könsuppdelning av ESF-stödet. Ett sätt att få en uppfattning om det är att se om stödet per deltagare skiljer sig åt i projekt som domineras av kvinnor respektive män. En analys av de projekt där något av könen utgör minst 75 procent av de planerade deltagarna visar på mycket små några skillnader för programområde 1. Det genomsnittliga stödet per deltagare är i projekt som domineras av kvinnor 2 000 euro och för män är det 1 800 euro. För programområde 2 är skillnaderna något större där är det genomsnittliga stödet per deltagare i projekt som domineras av kvinnor 6 200 euro medan motsvarande uppgift i projekt som domineras av män är 7 700 euro.

2.1.2 Uppgifter om den konkreta utvecklingen av det operativa programmet

Kvantifierade mål och indikatorer för Socialfonden i Sverige är fördelade mellan de två Programområdena Kompetensförsörjning (PO1) och Ökat arbetskraftsutbud (PO2). Data finns för samtliga finansiella och fysiska indikator. Ett arbete med att utveckla kvaliteten i indikatorerna pågår och då framförallt de indikatorer som avser deltagarnas försörjning i PO 2.

Under år 2010 genomfördes den första mätningen av resultat- och effektindikatorer. En analys av uppgifterna för PO 1 visar på låga svarsfrekvenser vilket gör att tillförlitligheten i resultaten är låg och att det inte var möjligt att undersöka arbetsställen med den valda metoden. För Programområde 2 var svarsfrekvensen högre men inte tillräckligt hög för att ge en tillförlitlig bild.

2.1.3 Kommentarer till målen

Tabell 3 nedan framgår en översikt av de kvantifierade målen och uppnådda resultat. För kommentarer och analys se kapitel 3. Resultaten är om inget annat anges för deltagare baserade på den deltagarredovisning som projekten gör till Statistiska Centralbyrån (SCB). Uppgifter om projekt och dess ekonomi är hämtade ur ärendehanteringssystemet EBS.

Under året lämnade regeringen en skrivelse till Europeiska Kommissionen med förslag om förändringar av vissa av de kvantifierade målen. Förslaget baserades dels på resultat av indikatorrapporteringen och dels på en omvärldsanalys. För långtidssjukskrivna visade analysen att antalet halverats under perioden januari 2006 till juli 2009. Beträffande ungdomsarbetslösheten är den hög i jämförelse med övriga Europa. Enligt uppgift från Eurostat som avser tredje kvartalet 2009 uppgick arbetslösheten bland ungdomar i Sverige under 25 år till 22,1 procent. För EU totalt var motsvarande siffra 19,9 procent.

Regeringens förslag innebar följande:

Programområde 1

- målet för antalet deltagare i projekt för att förhindra långtidssjukskrivningar minskas från minst 20 000 deltagare till minst 15 000 deltagare.
- målet för antalet sysselsatta som får del av kompetensutveckling ökas från minst 200 000 till minst 205 000.

Programområde 2

- Målet för antalet långtidssjukskrivna deltagare minskas från minst 20 000 till minst 10 000 deltagare
- målet för unga deltagare ökas från minst 5 000 till minst 15 000.

[illegible]

Antal deltagare som är utanför arbetsmarknaden													
Redovisat:	2 860	2 974	0	7 614	8 549	0	8 514	9 664	0	18 988	21 187	0	40 175
Mål	75 000												
Basvärde: Av antalet arbetslösa under 2006 var enligt AMS i genomsnitt; 154 000 långtids-arbetslösa, 76 000 utrikes födda, 22 000 unga. Under samma period var 119 000 långtids-sjukskrivna enligt Försäkringskassan													
Antal deltagare varav utrikesfödda													
Redovisat:	1 079	1 253	0	2 802	3 238	0	2 982	3 439	0	6 863	7 930	0	14 793
Mål	15 000												
Basvärde: Se ovan													
Antal deltagare varav unga													
Redovisat:	865	1 217	10	2 743	4 015	8	3 697	4 755	16	7 305	9 987	34	17 326
Mål	15 000												
Basvärde: Se ovan													
Antal deltagare varav långtidssjukskrivna													
Redovisat:	346	119		676	305		401	190	0	1 423	614	0	2 037
Mål	10 000												
Basvärde: Se ovan													
Andelen deltagare, som efter avslutat projekt har fått jobb eller upplever att deras möjligheter att få jobb har ökat.*													
	-	0		-	0	-	0	0	0				
Mål	70 procent												
Basvärde: Basvärde saknas.													
Andelen deltagare i arbete, 90 dagar efter avslutat projekt ska vara minst 10 procentenheter högre än det viktade genomsnittliga resultatet för Särskilt anställningsstöd och Förberedande utbildning, (eller annan reguljär åtgärd för motsvarande målgrupp) uppdelat för respektive år samt för hela programperioden.*													
Redovisat:	-	0		-	0	0	-	0	0				
Mål	10 procentenheter högre än basvärde												
Basvärde: För 2005 var den viktade genomsnittliga andelen i arbete efter 90 dagar 18 % för Särskilt													

2.1.4 Finansiell information

Medelsramen för Socialfonden beräknas till 691,6 miljoner euro för perioden 2007–2013 i löpande priser. Av medelsramen fördelas 29 procent till Programområde 1 och 67 procent till Programområde 2. För Programområde 3, tekniskt stöd, avsätts 4 procent av medlen (se avsnitt 6).

Till och med år 2010 var totalt 281,1 miljoner euro i ESF intecknade. Dessa fördelade sig enligt nedan:

123,1 miljoner euro i ESF för Programområde 1.

266,1 miljoner euro i ESF för Programområde 2.

13,7 miljoner euro i ESF för Programområde 3.

Beslutad medfinansiering uppgick till:

136,7 miljoner euro i nationell offentlig medfinansiering via anslag varav 123,1 miljoner för Programområde 1 och 13,7 miljoner för Programområde 3.

Cirka 420,6 miljoner euro i ESF för Programområde 2, varav 197,8 miljoner euro kom från statliga myndigheter och cirka 222,9 miljoner euro från landstingskommunal och primärkommunal sektor.

Europeiska kommissionen har utbetalat förskott på 51,9 miljoner euro och efter utgiftsdeklaration utbetalat 128,7 miljoner euro. Till och med år 2010 har stödberättigade kostnader inklusive medfinansiering på totalt 358,3 miljoner euro godkänts. De godkända stödberättigade kostnaderna för Programområde 1 och 3 uppgår till 103,0 respektive 27,3 miljoner euro varav medfinansiering utgör hälften. För Programområde 2 är de godkända stödberättigade kostnaderna 227,9 miljoner euro varav ESF-medlen svarar för 89,1 miljoner euro och den offentliga medfinansieringen för 138,8 miljoner euro.

I tabell 4 nedan har de av Kommissionen utbetalade förskotten fördelats på Programområde i enlighet med finansieringsplanens fördelning.

Tabell 4. Finansiell information, samtliga belopp är i euro.
Tabellspecifikation bilaga 18 i kommissionens förordning (EG) 1828/2006.

	Utgifter som betalats av stödmottagarna och som ingår i begäran om utbetalning som sänts till förvaltningsmyndigheten	Motsvarande offentligt stöd	Privata utgifter	Utgifter som betalats av det organ som ansvarar för utbetalningar till stödmottagarna	Summa inbetalningar från Europeiska kommissionen (€)
Programområde 1 Fond	Europeiska socialfonden				
	38 216 137	38 216 137	0	38 216 137	49 923 839
därav utgifter av ESF-typ	38 067 288	38 067 288	0	38 067 288	49 923 839
därav utgifter av ERUF-typ	148 849	148 849	0	148 849	
Programområde 2 Fond	Europeiska socialfonden				
	77 057 535	77 057 535	0	30 722 079	116 836 420
därav utgifter av ESF-typ	77 057 535	77 057 535	0	30 722 079	116 836 420
därav utgifter av ERUF-typ	0	0	0	0	0
Programområde 3 Fond	Europeiska socialfonden				
	18 797 242	18 797 242		18 797 242	13 840 465
därav utgifter av ESF-typ	18 797 242	18 797 242		18 797 242	13 840 465
därav utgifter av ERUF-typ	0	0	0	0	0
Slutsumma	154 273 220	154 273 220	0	154 273 220	180 600 724
Summa för regioner med övergångstöd som ingår i slutsumman	0	0	0	0	0
Summa för regioner utan övergångstöd som ingår i slutsumman	134 070 914	134 070 914	0	87 735 458	180 600 724
Utgifter av ESF-typ som ingår i slutsumman om det operativa programmet medfinansieras av ERUF	0	0	0	0	0
Utgifter av ERUF-typ som ingår i slutsumman om det operativa programmet medfinansieras av ESF	126 736	126 736	0	126 736	0

2.1.5 Uppgifter om uppdelningen av användningen av stödet från fonderna

Socialfonden i Sverige är uppdelad i två prioriteringar: Programområde 1, Kompetensförsörjning och Programområde 2, Ökat arbetskraftsutbud. Enligt avsnitt 2 i det operativa programmet har dessa en tydlig koppling till Europeiska sysselsättningsstrategin och den svenska regeringens fyra riktlinjer för Socialfonden. De fyra riktlinjerna är:

- Främja sådan kompetensutveckling som säkerställer en omställning av redan sysselsatta så att de inte riskerar arbetslöshet på grund av att de inte har efterfrågad kompetens.
- Underlätta för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden att träda in och stanna kvar på arbetsmarknaden genom otraditionella insatser.
- Förebygga och motverka diskriminering och utestängning på arbetsmarknaden.
- Förebygga långtidssjukskrivningar och underlätta en återgång till arbete för personer som är eller har varit långtidssjukskrivna genom innovativa insatser.

Utgiftskategorierna är kopplade till Programområdena:

Kod 62 Utveckling av system och strategier för livslångt lärande i företag, utbildning och tjänster för anställda i syfte att ge dem bättre förutsättningar att anpassa sig till förändringar; främjande av entreprenörskap och innovation (Programområde 1)

Kod 64 Utveckling av särskilda tjänster för anställning, utbildning och stöd i samband med omstrukturering av sektorer och företag, samt utveckling av system för att föregripa ekonomiska förändringar och framtida krav vad gäller arbete och kompetens (Programområde 1)

Kod 66 Genomförande av aktiva och förebyggande åtgärder på arbetsmarknaden (Programområde 2)

Kod 71 Vägar som leder till integration och återinträde på arbetsmarknaden för mindre gynnade människor; bekämpande av diskriminering när det gäller tillträde till och förmåga att gå vidare på arbetsmarknaden samt främjande av positiva attityder till mångfald på arbetsplatsen (Programområde 1)

Kod 72 Planering, införande och genomförande av reformer av utbildningssystemen för att öka anställbarheten; bättre anpassning av såväl den grundläggande som den yrkesinriktade utbildningen till arbetsmarknadens behov samt uppdatering av utbildarnas kompetens med innovation och en kunskapsbaserad ekonomi som mål (Programområde 2)

De sista kategorierna är kopplade till tekniskt stöd, Programområde 3:

Kod 85 Planering, genomförande, övervakning och inspektion.

Kod 86 Utvärdering och studier, information och kommunikation.

Tabell 5. Intecknat kumulativt belopp uppdelat i kategorier av gemenskapens stöd i euro. Tabellspecifikation bilaga 2 del C i kommissionens förordning (EG) 1828/2006

Kommissionens referensnummer		CCI- nummer 2007SE052PO001			
Programmets namn:		Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013			
Datum för kommissionens senaste beslut om programmet:		Den 25 september 2007			
Prioriterat område	Finansieringsform	Typ av område	Näringsgren	Region	Belopp i euro
62	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	62 860 707
64	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	36 344 152
66	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	187 980 048
71	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	11 981 430
72	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Utbildning (kod: 18)	SE0	74 474 203
85	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Inte tillämpligt (kod: 00)	SE0	10 663 968
86	Återbetalningsfria stöd (kod: 01)	Inte tillämpligt (kod: 00)	Inte tillämpligt (kod: 00)	SE0	2 187 682

Fördelning på utgiftskategorier följer i stort den preliminära fördelningen i programmet.

2.1.6 Stöd per målgrupp

Målgrupp för Programområde 1 är alla sysselsatta, såväl företagare som anställda, medarbetare som chefer inom privat, offentlig och ideell verksamhet.

I Programområde 2 består målgruppen av personer som

- är helt arbetslösa sedan minst ett år med särskilt fokus på personer med utländsk bakgrund (minst 3 månader för personer i åldern 18-24 år), eller
- är helt eller delvis sjukskrivna sedan minst 6 månader, eller
- har hel eller delvis sjuk- och aktivitetsersättning, eller
- erhåller ekonomiskt bistånd enligt socialtjänstlagen eller introduktionsersättning enligt lag om introduktionsersättning för flyktingar och vissa andra utlänningar för sin försörjning, eller

e) är unga och befinner sig i övergången mellan studier och arbetslivet. Nedan presenteras information om deltagarna i enlighet med Europeiska kommissionens föreskrifter. Tabellen redovisar deltagare från båda Programområdena. För kommentarer och analys se respektive Programområde i kapitel 3. Notera att det i tabellen redovisas utrikes födda i enlighet med det svenska programmet och inte invandrare som står i förordning 1828/2006.

Enligt den Personuppgiftslagen (SFS 1998:204) är det förbjudet att behandla personuppgifter som avslöjar ras, etniskt ursprung eller hälsa såvida den registrerade inte lämnat sitt uttryckliga medgivande. Personuppgiftslagen baseras på Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. Mot den bakgrunden kan inga uppgifter för personer med minoritetsstatus eller funktionsnedsättning redovisas i denna rapport.

Tabell 6. Uppgifter om deltagare i ESF-insatser, bilaga 23 i kommissionens förordning (EG) 1828/2006

	2008			2009			2010			Totalt			
	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Kvinnor	Män	Uppg. Saknas	Totalt
Antalet nya deltagare	7 039	4 904	68	26 653	29 424	143	34 583	39 988	57	68 275	74 316	376	142 591
Deltagare som slutar	1 427	1 116	3	7 768	8 583	60	4 777	5 274	30	13 972	14 973	93	28 945
Deltagare som försätter nästa år	4 842	3 335	15	14 282	14 192	46	0	0	0	19 124	17 527	61	36 651
Sysselsätta	1 914	4 159	31	18 292	20 316	0	24 264	28 740	0	44 470	53 215	31	97 685
Egenföretagare	15	19	0	352	266	0	480	376	0	847	661	0	1 508
Arbetslösa (inkl. långtid)**	208	216	0	413	558	0	330	478	0	951	1 252	0	2 203
Långtidsarbetslösa**	208	216	0	413	558	0	330	478	0	951	1 252	0	2 203
Utanför arbetskraften	2 652	2 758	0	7 201	7 991	0	8 184	9 186	0	18 037	19 935	0	37 972
Personer utanför arbetskraften som deltar i allmän eller yrkesinriktad utbildning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ungdomar (15-24 år)	1 147	1 393	18	3 956	5 410	17	4 855	6 296	16	9 958	13 099	54	23 057
Äldre arbetstagare (55-64 år)	1 140	616	4	4 461	4 397	27	6 316	6 812	10	11 917	11 825	65	23 742
Personer med minoritetsstatus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Utrikes födda**	1 455	1 502	0	5 598	6 215	0	6 186	6 742	0	13 239	14 459	0	27 698
Personer med funktionsnedsättning***	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga mindre gynnade grupper	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Grundskolenivå (åk 1-9)	1 152	1 355	0	4 003	5 751	0	5 267	7 660	0	10 422	14 766	0	25 188
Gymnasienivå	3 258	2 368	0	12 688	15 344	0	15 429	19 892	0	31 375	37 604	0	68 979
Eftergymnasial utbildning (ej högskola)	346	204	0	1 257	1 825	0	1 706	2 877	0	3 309	4 906	0	8 215
Högskoleutbildning	2 239	954	0	8 895	5 823	0	11 521	8 838	0	22 655	15 615	0	38 270
Uppgift om utbildningsnivå saknas	44	23	68	305	186	143	660	721	165	1 117	930	376	2 047

2.1.7 Stöd som återbetalats eller använts på nytt

Enligt artikel 57 i Rådets förordning (EG) 1083/2006 ska särskilda förändringar hos projektägare redovisas inom fem år efter att projektet avslutats.

Inget förfarande enligt artiklarna 57 eller 98 (om finansiella korrigeringar) i nämnd förordning har gjorts under 2010.

2.1.8 Kvalitet

Det finns ett antal förutsättningar i programmets genomförande som gemensamt verkar för att programmets resultat konkretiseras och förädlas. Därigenom synliggörs resultatens konkreta bidrag till den Europeiska sysselsättningsstrategin. Till dessa förutsättningar hör de regionala strukturfondspartnerskapen, programmets nationella urvalskriterier, förvaltnings- och kontrollsystem, utvärdering, indikatoruppföljning, samt Socialfondens temagrupper och processtöd.

Nedan följer en överskådlig beskrivning av Socialfondens temagrupper och processtöd då de fyller viktiga funktioner i programgenomförandet. Vidare en beskrivning av de effekter programmet har haft på främjandet av lika möjligheter för män och kvinnor, och beskrivning av partnerskap. Analys av resultat sker i avsnitt 3.

Temagrupperna

Svenska ESF-rådet beviljade år 2009 sammanlagt 8 miljoner euro under en treårsperiod till fem temagrupper. Temagruppernas uppgift är att bearbeta, analysera och systematisera projektresultaten för att åstadkomma strategisk påverkan mer långsiktigt och på en högre nivå än vad de enskilda projekten kan göra själva. Även om temagrupperna är finansierade som autonoma projekt är temagrupperna en central del för måluppfyllelsen av Socialfonden genom att de kan bidra till kvalitetshöjning och progression inom myndighet och program.

De fem temagrupperna är¹:

- Temagruppen Arbetsplatslärande och omställning i arbetslivet
- Temagruppen Företagande och Entreprenörskap
- Temagruppen Integration i arbetslivet
- Temagruppen Likabehandling i arbetslivet
- Temagruppen Unga i arbetslivet

¹ <http://www.arbetsplatslarande.se>
<http://temaef.wordpress.com/>
<http://www.isv.liu.se/remeso/tia>
<http://www.temalikabehandling.se>
<http://www.temaunga.se>

Kapitel 3 rymmer iakttagelser och resultat från projekt som temagrupperna redovisat.

Processtöden

Svenska ESF-rådet har för att stärka programgenomförandet upphandlat ett antal processtöd. Processtödet syftar till att dels stödja projektidéer till att bli bra genomförandeprojekt, dels att stödja genomförandet av Socialfondsprogrammet i Sverige så att vi når de mål som finns uppsatta.

Totalt uppgår stödet till 18 miljoner euro under en treårsperiod.

Projektutvecklingsstödet är ett regionalt stöd som finns att tillgå för möjliga projektanordnare i samtliga åtta regioner. Det finns också ett koordinerande projekt som arbetar med att utveckla stödverksamheten samt kvalitetssäkra tjänsterna till de olika ansökarna. Under året har det koordinerande stödet fått ett tydligare uppdrag att stödja genomförandet av Svenska ESF-rådets transnationella strategi.

Processtödet för Lärande och strategisk påverkan ska ges inom följande tre områden: metodstöd till projekt, stimulera regionala lärprocesser och kompletterande spridningsarbete.

Prioriteringar är att nå ut till projekten med metodstöd. Arbetet har tagit sin utgångspunkt i de åtta regionernas olika förutsättningar och utformats utifrån identifierade behov. Ett antal regionala nätverk med dels utvärderare, dels projektledare har drivits under året. Processtödet har också haft ett mycket intensivt samarbete med samtliga fem temagrupper vad gäller spridning av resultat och påverkan. Ett antal gemensamma aktiviteter har genomförts under året exempelvis kan nämnas politikerveckan i Almedalen, samt ett antal frukostseminarier. Ett antal regionala och centrala spridningskonferenser har genomförts tillsammans med Tillväxtverket. Fokus på dessa konferenser har varit resultatåterföring och vidareutveckling av utvärderingskompetensen

Metoden som processtödet använder i sitt arbete bygger på en utarbetad lärstrategi, vilket innebär att arbeta processorienterat samt att involvera berörda av Socialfondsprogrammet i planering, genomförande och uppföljning/utvärdering av processtödet insatser.

Processtödet för Jämställdhetsintegrering har som mål att ge förutsättningar att integrera jämställdhet i projektens alla delar, istället för att jämställdhet blir en sidoordnad verksamhet. Åtta projektstödjare är tillsatta och verkar utifrån länsstyrelserna i de åtta ESF-regionerna för att stödja sökande och projektägare till ESF-rådet genom rådgivning, samtal, information, utbildning och genom att samordna erfarenhetsutbyte i jämställdhetsintegrering. En nationell koordinator och

projektledning finns i Örebro. En styrgrupp leder arbetet och följs av en referensgrupp. Primär målgrupp för processtöden är sökanden och projektägare inom socialfonden. Projektdeltagarna i dessa ESF-projekt utgör sekundär målgrupp. I samarbete med det transnationella nätverket Gender Mainstreaming inkluderas det transnationella perspektivet i arbetet. Stödet ska vara kvalitetssäkrat och förankrat på nationell och regional nivå.

Processtödet för Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning har som mål att ge förutsättningar för att all projektverksamhet som bedrivs ska vara tillgänglighetsanpassade. Projektet genomförs i samverkan mellan Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam) och Handikappförbundens samarbetsorgan (HSO). Det är fyra regioncoacher som vägleder och utbildar i regionerna samt en samordnande projektledare. Projektet erbjuder information, helpdesk, orienteringsutbildning, checklistor och projektledareutbildning. Ett nyhetsbrev har tagits fram och ett konsultnätverk med tillgänglighetskonsulter initierats. Konsultnätverket har under året bildat egen förening. Det säkrar tillgången till tillgänglighetskompetens via den kommersiella marknaden även efter att projektet är avslutat. Processtödet arbetar aktivt för att nå strategiska målgrupper regionalt, nationellt och transnationellt.

Effekter på jämställdhet och tillgänglighet

I samtliga ansökningsomgångar inom Socialfondsprogrammet är det krav att sökanden beaktar jämställdhetsintegrering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i projekten. En av de övergripande slutsatserna från programutvärdering under 2010 med fokus på jämställdhet och tillgänglighet är att jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiven är tydligt framträdande i projekten. Resultatstudierna i båda programområdena pekar mot att Socialfonden i denna programperiod i hög grad kommit att införliva perspektiven i projektens genomförande.² Utvärderingen lyfter dock fram att mållogiken skulle kunna beskrivas tydligare och noterar då särskilt behovet av att stärka kopplingen mellan behovet av att integrera jämställdhets- och tillgänglighetsperspektiven och de mer allmänna programmålen.

I projekten i Programområde 1 kan man se att resultaten tyder på att projekten har bidragit till att öka medvetandenivån på arbetsplatsen totalt sett, även om påverkan på individerna kan ses som större än för arbetsplatserna. Här finns också en liten skillnad

² Kontigo (2010). Ökad jämställdhet och bättre tillgänglighet genom Socialfonden? En utvärdering av tillgänglighets- och jämställdhetsaspekter i genomförandet av Socialfondsprogrammet. Utvärderingsrapport version 21 oktober 2010.

mellan jämställdhets- och tillgänglighetsperspektivet så att den positiva påverkan förefaller något större för jämställdhetsperspektivet.

Inom Programområde 2 finns en än mer genomgående positiv uppfattning om projektens påverkan på jämställdhet och tillgänglighet. Utvärderingen redovisar upplevelser av att det är lättare att arbeta med tillgänglighetsfrågorna än med jämställdhet. Det främsta resultatet från projekten i dessa avseenden består sannolikt av en allmän medvetandehöjning både hos de som jobbar i projektet och hos deltagarna. Flera projektledare ser också en direkt ökad inkludering som ett resultat av arbetet, samtidigt som man annars har svårt att relatera till projektmålen.

Beskrivning av partnerskap

Inför programperioden 2007-2013 är åtta regionala strukturfondspartnerskap (framöver partnerskap) bildade. Partnerskapen representerar viktiga aktörer för den regionala utvecklingen i strukturfondsregionerna (NUTS-2). Minst hälften av ledamöterna är politiker från kommuner och landsting. Partnerskapen har ledamöter från offentlig sektor, social ekonomi och arbetsmarknadens organisationer. Partnerskapen³ ska prioritera mellan de ansökningar som godkänts av Svenska ESF-rådet efter prövning mot formaliakrav och nationella urvalskriterier. Efter partnerskapets prioritering fattar Svenska ESF-rådet beslut.

Det finns hittills ingen programutvärdering som belyser samverkan i projekten och däribland partnerskapsdimensionen.

Artikel 10-kriterier

Artikel 10 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 1081/2006 berör genomförandet utifrån:

- a) Jämställdhetsintegrering.
- b) Verksamhet som syftar till att öka deltagandet i arbetslivet för personer med utländsk bakgrund samt stärka deras sociala integration.
- c) Verksamhet som syftar till att stärka integration i arbetslivet och därmed förbättra social integration för personer som tillhör grupper med minoritetsstatus.
- d) Verksamhet som syftar till att stärka integrationen i arbetslivet och social integration för personer med funktionsnedsättning samt personer som missgynnas pga. sin sociala status och liknande.
- e) Innovativ verksamhet med redovisning av resultat och deras integrering.

³ Avsnitt 4.5.1 i det operativa programmet samt lagen om strukturfondspartnerskap (2007:459)

f) Transnationell och interregional verksamhet.

Under 2010 genomfördes ansökningsomgångar som täcker alla ovan nämnda områden. Punkt a) och delvis d) berörs ovan under rubriken *Effekter på jämställdhet*. Om punkt b) kan vi också konstatera att flera ansökningsomgångar under året lett till ansökningar med dessa målgrupper, inte sällan med fokus på unga.

Värt att lyfta fram beträffande punkt d) om personer som missgynnas pga. sin sociala status och liknande hade Svenska ESF-rådet under 2010 ansvar för genomförandet av det *Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning*. För att förstärka insatserna under temaåret genomfördes en av Socialfonden finansierad så kallad målgruppskonsultation med personer berörda av fattigdom och social utestängning. Syftet var att på ett strukturerat sätt få del av synpunkter, idéer och förslag från målgruppen för temaåret för att på sikt kunna vidareutveckla dessa till projekt inom Socialfonden. Resultatet från konsultationen gav underlag till en kommande särskild ansökningsomgång inom Socialfonden med prioritet bekämpning av fattigdom och social utestängning. Syftet var också att utveckla en modell för hur en konsultation med de berörda själva kan utvecklas till ett reguljärt inslag i den öppna samordningsmetoden på det sociala området. De av Svenska ESF-rådet genomförda aktiviteterna inom Socialfonden i samband med temaåret är ett exempel på hur europeiska kampanjår kan fungera som ett momentum för mera långsiktiga insatser för berörda målgrupper, väl i linje med aktuella målsättningar inom EU 2020.

Vad gäller punkt c) inkluderar Socialfondsprogrammet generellt bland andra personer med minoritetsstatus. NUTS 2-regionerna Övre Norrland och Mellersta Norrland har representanter från sametinget i sina strukturfondspartnerskap och de regionala planerna nämner riktade insatser till samer.

Punkt e) motsvarar i Sverige två av Socialfondens fyra genomförandekriterier⁴, nämligen innovation och strategisk påverkan. Vid ansökningsomgångar ska minst ett av genomförandekriterierna väljas. Innovation och strategisk påverkan har förekommit bland samtliga ansökningsomgångar med några få undantag.

Vad gäller f) transnationell verksamhet har totalt 259 av 1 769, dvs., 15 procent, av de bifallna ansökningarna transnationella aktiviteter. Svenska ESF-rådet antog under 2010 en strategi och en arbetsplan för det transnationella arbetet inom Socialfonden i Sverige.⁵ Under året har en rad av de aktiviteter som aviserats i strategins arbetsplan

⁴ Se avsnitt 2.5 i det operativa programmet, genomförandekriterierna är samverkan, lärande miljöer, innovation och strategisk påverkan.

⁵ Strategin togs fram i december 2008 och nämner Svenska ESF-rådets åtaganden samt programmets transnationella perspektiv.

genomförts, en intern organisationsstruktur för arbetet inom myndigheten har inrättats och förberedelser för att införa transnationalitet som en särskild prioritet i ett antal nationella och regionala ansökningsomgångarna påbörjats. Enligt Svenska ESF-rådets strategi för transnationellt arbete ska temagrupperna och processtöden ha en transnationell koppling till det europeiska arbetet inom motsvarande områden.

Socialfondens processtöd har genom det koordinerande processtödet mobiliserats för att ge projektaktörer stöd och rådgivning inför partnersökning och ett kvalitativt gott transnationellt samarbete. I november anordnades i Warszawa det första partnersökningsforumet för projektansökare från Sverige, Polen, och England. Forumet möjliggjorde för merparten av deltagarna att etablera ett transnationellt partnerskap, och har kommit att tjäna som modell för ytterligare fora under 2011 i Polen såväl som i andra medlemsstater i Östersjöregionen.

Det kompetensutvecklingsprogram för Svenska ESF-rådets personal, strukturfondspartnerskapens ledamöter med flera som aviserats i arbetsplanen, har senarelagts till 2011. Behovet av större kunskaper på området kvarstår och bedöms öka inför och under den nya programperioden 2014 - 2020. Svenska ESF-rådet har under året varit representerat i ESF-kommitténs ad-hoc grupp för transnationalitet och social innovation och i samband därmed avgett yttranden till EU-kommissionens förslag till förbättringar av det transnationella samarbetet inom Socialfonden.

Svenska ESF-rådet har medverkat i ett flertal av de transnationella lärandenätverk som finns inrättade inom Socialfonden. En översyn av rådets representation i dessa nätverk har inletts och rutiner för medverkan, rapportering och samarbete med berörda temagrupper har framtagits. För närvarande finns 13 av EU-kommissionens godkända nätverk; Sverige deltar i tio av dessa. Svenska ESF-rådet deltar därtill i ett informellt nätverk mellan medlemsstaterna i Östersjöregionen. Syftet är att utbyta erfarenheter inom för Socialfonden relevanta områden, påvisa och åtgärda policy gaps, underlätta partnersökning för projektaktörer samt förbättra programmets funktion.

2.2 Uppgifter om överensstämmelse med gemenskapslagstiftning

Under 2010 har utredningar genomförts avseende möjligheterna att införa förenklingar i form av standardiserade kostnader för löner och lönebikostnader samt schabloner för indirekta kostnader (flat rate). Svenska ESF-rådet konstaterar att det finns förutsättningar att införa dessa förenklingar men att myndigheten inte har de resurser som behövs för att genomföra det arbete som krävs för att ta fram förslag som kan godkännas av Kommissionen. Det innebär att några förenklingar i dessa avseende inte kommer att införas under denna programperiod.

Under 2010 har inte några ställningstaganden i form av riktlinjer eller föreskrifter gjorts i strid med gemenskapslagstiftningen.

2.3 Betydande problem och vidtagna åtgärder för att lösa dem

2.3.1 Bemyndiganderamen och återflöden

I det budgetunderlag som Svenska ESF-rådet tillsände regeringen våren 2010 visade myndigheten på behovet av att vidga bemyndiganderamen och öka förvaltningsanslaget. Syftet var att dels genomföra uppdraget inom Socialfonden under programperioden mellan åren 2007 och 2013, dels återhämta hela den tillgängliga delen ur Socialfonden som är reserverad för Sverige.

Riksdagen beslutade hösten 2010 att utöka bemyndiganderamen för Svenska ESF-rådet till en nivå som gör det möjligt att bevilja stöd som innebär att de medel som reserverats för Sverige kan återsökas. Däremot beviljades inte utökning av förvaltningsanslaget. För att kunna återsöka medlen krävs mycket höga beslutsnivåer och för Programområde 2 även motsvarande medfinansieringsnivå. Svenska ESF-rådet har därför under hösten 2010 ägnat mycket arbete åt att i samverkan med de viktigaste medfinansiärerna diskutera genomförandet för återstoden av programperioden.

Den förbättrade konjunkturen har fått effekter på genomförandet av Socialfonden i form av att projekt inom Programområde 1 senarelägger eller minskar planerade kompetensutvecklingsinsatser vilket i sin tur medför att återflödet ökar.

Även inom Programområde 2 märks den förbättrade konjunkturen i form av att projekten har svårt att engagera så många deltagare de ursprungligen planerat. Detta får till följd att den planerade medfinansieringen blir lägre vilket i sin tur medför att förbrukningen av ESF-medel blir lägre vilket ökar återflödet.

Det ökade återflödet innebär att totala beslutsnivån i programmet måste ökas för att medel som motsvarar ESF-stödet ska kunna utbetalas till projekt, det ökar ytterligare belastningen på bemyndiganderamen.

2.3.2 Artikel 62-åtgärder

Under verksamhetsåret 2010 har Ekonomistyrningsverket (ESV) genomfört ett antal systemrevisioner och urvalskontroller.⁶ Systemrevisionerna av den förvaltande

⁶ Revisionsrapport avseende projektgranskning för utgiftsdeklaration dnr 2009-00874 på myndigheten Svenska ESFrådet (Dnr 2010-00684).

myndigheten för Socialfonden har omfattat ärendehanteringssystemet EBS samt arbetet vid regionala enheter. Även den attesterande myndigheten har systemreviderats av ESV. Under verksamhetsåret 2010 har ESV granskat den attesterande myndighetens arbete med att genomföra programmen. Den samlade slutsatsen utifrån revisionsmyndighetens granskning visar att förvaltnings- och kontrollsystemet till den del granskningen omfattar bedöms fungera, men att vissa förbättringar behövs.⁷ På området tillfredställande verifieringskedja för attesterande myndighetens uppgifter samt räkenskaper i datoriserad form, bedöms förvaltnings- och kontrollsystemen fungera delvis, och att väsentliga förbättringar krävs. Inga iakttagelser anses vara systembetingade. Arbeta pågår inom den attesterande myndigheten för att kvalitetssäkra redovisningen av resultat av kontroller och sammanfatta sin bedömning avseende kvalitén i förvaltnings- och kontrollsystemen.

För den förvaltande myndigheten är den sammanfattande bedömningen att förvaltnings- och kontrollsystemet fungerar, men att vissa förbättringar behövs. Undantaget är bedömningen av EBS där det framkom brister som anses vara väsentliga.⁸ Enligt ESV fungerar delsystemet avseende redovisning, övervakning och finansiell rapportering i datoriserad form, men väsentliga förbättringar behövs.⁹ Svenska ESF-rådet har beslutat om en handlingsplan för att åtgärda de brister som revisionen uppmärksammat.¹⁰

För Socialfonden har ESV under perioden februari till november 2010 bland annat genomfört urvalskontroller. Granskningen har omfattat ett representativt urval av projekt inom båda Programområdena, samt ett icke representativt urval av processtöd för projektutveckling. Totalt har 77 500 000 kronor i stödberättigade utgifter fördelat på 68 projekt granskats. Resultatet visade på mindre brister i förvaltnings- och kontrollsystemet, vilket motsvarade fel på 0,14 procent av granskat belopp.

För processtöd för projektutveckling gjordes en iakttagelse som avsåg bristande information till processtöden, som dock inte medfört någon felaktig utbetalning. Svenska ESF-rådet har vid ett heldagsseminarium den 17 november 2010, där samtliga processtöd deltog, säkerställt att tillräcklig information lämnats.¹¹ Revision har under året även genomförts för processen ansökan om utbetalning vid enheten för ekonomisk

⁷ Uppföljningsrapport avseende systemgranskning av attesterande myndighets arbete med upprättande av utgiftsdeklaration m.m. inom ramen för genomförandet av det nationella strukturfondsprogrammet (ESF), (ESV-dnr 60-1086/2009).

⁸ Revisionsrapport avseende systemgranskning rörande Svenska ESF-rådets handläggarsystem EBS för genomförande av det nationella strukturfondsprogrammet för regional konkurrenskraft och sysselsättning 2007-2013 (ESF), (ESV Dnr 60-397/2010).

⁹ Årlig kontrollrapport enligt artikel 62.1 d i) i rådets förordning (EG) nr 1086/2006 och artikel 18.2 i kommissionens förordning (EG) nr 1828/2006, (ESV Dnr 60-1246/2010).

¹⁰ Åtgärder med anledning av "Revisionsrapport avseende systemgranskning rörande Svenska ESF-rådets handläggarsystem EBS (Dnr 2010-00383, beslutsnr 2011-9).

¹¹ Agenda, deltagarlista och underlag från heldagsseminarium den 17 november 2010.

projektgranskning.¹² Revisionsmyndigheten har uppmärksammat behov av bättre rutiner för kontroller på plats, samt att kraven för att uppvisa en tydlig verifieringskedja vid ansökan om utbetalning behöver stärkas. Åtgärder har genomförts med anledning av rekommendationerna.

Systemgranskning har genomförts avseende kontroll av projekt enligt artikel 13.2.b.¹³ Det sammanfattande omdömet är att processen fungerar men att vissa förbättringar krävs. Förbättringar förväntas inom urvalsmetod och rutiner för hantering av kontrollresultat. En åtgärdsplan är framtagen med anledning av rapporten. Den årliga revideringen av urvalsmodellen som genomfördes 2010 resulterade i en modell som i högre grad än tidigare grundar sig på analys av tidigare kontrollresultat.

Slutligen har ESV genomfört en granskning av utgifter för tekniskt stöd inom Socialfonden.¹⁴ Målet var att granska Svenska ESF-rådets utgiftsdeklaration för perioden januari 2007 till november 2009 enligt förordning i artikel 62.1.b i EG förordning 1083/2006 respektive artikel 16 och 17 i EG förordning 1828/2006. ESV konstaterar brister i förvaltnings- och kontrollsystemet och att myndigheten saknar tillfredställande rutiner och riktlinjer för hur tekniskt stöd ska redovisas och kontrolleras innan utgifterna deklarerar.

Förbättrings- och utvecklingsarbete har pågått på myndigheten under året. Riktlinjer för ekonomisk redovisning för Socialfonden beslutades 12 oktober 2010.¹⁵ Granskningen av tekniskt stöd påvisar också bristande spårbarhet till enskilda verifikat för de uppgifter som deklarerats till Europeiska kommissionen. Under året har Svenska ESF-rådet gått igenom samtliga relevanta verifikat och kunnat återskapa verifieringskedjan. Revisionsmyndigheten gör bedömningen att 3 826 000 kronor, motsvarande 425 000 euro inte är stödberättande och att de bör lyftas av kommande utgiftsdeklaration till Europeiska kommissionen.

2.3.3 Artikel 10-åtgärder

Problem och eventuella åtgärder utifrån artikel 10 i Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) 1081/2006 har inte heller varit aktuella under 2010. Arbetet har främst varit fokuserat att tolka innebörden av centrala begrepp och kriterier i Socialfonden: de fyra genomförandekriterierna samt transnationalitet.

¹² Revisionsrapport och svar avseende processen ansökan om utbetalning vid avdelningen för ekonomisk projektgranskning (Dnr 2010-00314).

¹³ Revisionsrapport och svar avseende systemgranskning av processen Granskning av projekt enligt artikel 13 2b-13.5 förordning (EG)1828/2006 (Dnr 2010-00514).

¹⁴ Revisionsrapport avseende projektgranskning av tekniskt stöd vid Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige, (ESV Dnr 60-1381/2009) och svar (Dnr 2010-00373, beslutsnr 2011-010).

¹⁵ Riktlinjer och regelverk- ekonomisk redovisning för program- och TA-medel (Dnr 2010-0414).

2.4 Förändringar i genomförandet av det operativa programmet

I avsnitt 2.3 ovan har effekter av det förbättrade konjunkturläget i genomförandet av det operativa programmet beskrivits. Arbetslösheten bland unga fortsätter att vara ett stort problem, samtidigt som sjuktalen sjunker. Svenska ESF-rådet kan konstatera att Programområde 2 rymmer ett stort antal projekt med fokus på målgruppen unga. Antalet deltagare som är långtidssjukskrivna är fortfarande få i förhållande till målet även om trenden börjar vända uppåt. Detta bland annat som ett resultat av att regionala ansökningsomgångar inom Programområde 2 under år 2010 i stor utsträckning har rymt prioriteringar av projekt med fokus på målgruppen personer som är långtidssjukskrivna. Målgruppen unga har också fortsatt varit en prioriterad grupp i programgenomförandet.

Den socioekonomiska situationen i Sverige beskrivs genom ett antal nyckeltal i bilaga 1.

Det kan, ur ett programövergripande perspektiv, konstateras att utvecklingsarbeten inom området arbetsliv och arbetsmarknad initieras efter varandra likt pärlor på ett pärlband. Initiativ tagna under tidigare programperioder vidareutvecklas efter några år genom projektsatsningar hos samma, eller en annan, aktör med samma, eller delvis andra målgrupper. Iakttagelser om detta nämns allt oftare, även om en samlad utvärdering som fångar samtliga projekts effekter på flera års sikt inte är initierad.

Mot bakgrund av detta inledde Svenska ESF-rådet förberedelser under 2010 för att uppgradera pågående projekt som bedöms framgångsrika, i syfte att möjliggöra att ett projektresultat inte får så långt till sin nästa "pärla", dvs. till nästa chans att prövas och tas till vara i reguljär verksamhet.

2.5 Betydande förändringar enligt artikel 57

Med hänvisning till tidigare avsnitt, har under 2010 inte skett något förfarande i enlighet med artikel 57 i Rådets förordning (EG) 1083/2006 om insatsernas varaktighet. Inga betydande förändringar kan därmed rapporteras.

2.6 Komplementaritet med andra EU-program

2.6.1 Socialfondens avgränsning i förhållande till ERUF och EFF

I de olika programmen kopplade till regionalfonden (ERUF), Socialfonden (ESF) och fiskerifonden (EFF) finns förhållandevis detaljerade beskrivningar av avgränsningarna mellan de olika fonderna och landsbygdsutvecklingsfonden (EJFLU). I programmen anges dock att det är de nationella, regionala och lokala myndigheternas ansvar att

ytterligare utveckla specifika detaljerade rutiner för att uppmuntra synergier och förhindra överlappningar av insatser mellan fonderna.

Eftersom programmen som ovan nämnts förutsätter en samordning mellan de olika programmen och myndigheterna, har en arbetsgrupp, kallad fondsamordningsgruppen, med deltagare från alla fyra programfonder bildats på Jordbruksverkets initiativ.

Samtliga myndigheters bedömning är att detta dessutom effektiviserar förvaltningen av programmen. Det första mötet hölls i Jordbruksverkets regi den 13 september 2007. Under år 2010 har det varit tre möten. I februari 2010 hölls en gemensam nationell konferens mellan Landsbygdsprogrammet, Regionalfonden och Socialfonden. En särskild workshop handlade just om dessa tre där intresserade kunde ställa frågor och diskutera projektidéer. På konferensen presenterades även projekt som finansierades av varje fond och program. En informationspunkt handlade specifikt om Leader.

Under året har en gemensam broschyr tagits fram som ska fungera som en hjälp för främst handläggare att styra insatser till rätt fond och med avgränsningen mellan fonder. Broschyrens namn är Synergier och avgränsningar mellan fonder perioden 2007-2013. Broschyren finns att hämta på Tillväxtverkets webbplats och den har även spridits vid den ovan nämnda konferensen.

Fondsamordningsgruppen ska ta sig an gemensamma frågor enligt programskrivningarna för de olika fonderna. Arbetsuppgifterna berör såväl administrativ hantering som regelverk. Gruppen ska behandla övergripande strategiska frågor när det gäller synergier och överlappningar mellan finansiella instrument och även utarbeta samordnade konkreta rutiner för stödhanteringen.

Ett annat område som gruppen samarbetar om är offentliga finansiärer. Reglerna för vilka organ som kan anses offentliga har tydliggjorts i nuvarande regelverk jämfört med föregående programperiod och gruppen avser att ta upp och diskutera tveksamma fall och eventuellt upprätta någon form av gemensamt register över de organ som faller inom ramen för detta. En viktig fråga på agendan är också statsstödsreglerna.

Ett fondövergripande samarbete bedrivs även på regional nivå. I många regioner är handläggning av ärenden inom strukturfonderna placerad i anslutning till handläggningen av ärenden inom landsbygdsprogrammet och för dessa regioner har man oftast inlett en regelbunden samverkan i ärendehanteringen.

2.6.2 Samverkan med andra fonder

Integrationsfonden

Svenska ESF-rådet är sedan 2008 även förvaltande och attesterande myndighet för Integrationsfonden. Här har erfarenheter från Socialfondens etablering tagits till vara i den mån regelverket för Integrationsfonden tillåter. Samverkan med Integrationsfonden sker också bland annat genom gemensamt deltagande i utvecklingsgrupper, t ex kring transnationalitet. Inom ramen för SOLID-fonderna sker en regelbunden samverkan med Migrationsverket (Flyktingfonden och Återvändandefonden) och Riskpolisstyrelsen (Gränsfonden). Möten gäller fondgemensamma frågor; erfarenhetsutbyte och samordning av rutiner, tolkning av programskrivning och regelverk.

Regionalfonden

De förvaltande och attesterande myndigheterna Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket har etablerat ett samarbete inom flertalet områden vad avser arbetet med strukturfondsprogrammen för regional konkurrenskraft och sysselsättning. Samverkan sker inom juridik, gransknings- och utbetalningsprocess, samt utvärdering och lärande inför kommande programperiod.

Globaliseringsfonden

Svenska ESF-rådet ansvarar för förvaltning och kontroll av det projekt som beviljats medel ur den Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter. I utvärderingen kommer det system för beskrivning av deltagare som utvecklats för Socialfonden att användas. Samverkan sker med Arbetsförmedlingen och Skolverket.

Temaåret

Myndigheten är ansvarig för det Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning. En beskrivning av samverkan mellan Socialfonden och detta temaår framgår i avsnitt 2.1.8, under rubriken Artikel 10-kriterier.

2.7 Övervakning

2.7.1 Socialfondens övervakningskommitté

Övervakningskommittén samlades under år 2010 vid tre sammanträden samt en workshop. Arbetsutskotten hade ett tiotal möten. Tre av dessa möten har ägnats åt uppföljning och utvärdering, där uppdraget till utvärderarna Sweco Eurofuture AB och Kontigo AB har diskuterats. Enligt Svenska ESF-rådets kund- och partnerskapsundersökning, som genomfördes under våren 2010 hade nöjdhetsvärdet för sammanträdesformer och samverkan med Svenska ESF-rådet gått ned, om än marginellt. I syfte att vända denna trend arrangerades en workshop den 8 september 2010. Slutsatserna från workshopen utmynnade i ett beslut i oktober samma år om nya arbetsformer för kommittén.

Regionala planer och projektpresentationer

En regional plan reviderades år 2010 efter kommitténs godkännande. Revideringarna var i de flesta fall uppdatering av socioekonomisk situation. Till sammanträdet i februari bjöds temagrupperna Arbetsplatslärande och omställning och på höstens sammanträde deltog processtödet Tillgängligt projekt. Vid detta tillfälle presenterades även Östra Mellansveriges strategiarbete med sin regionala ESF-plan.

Revidering av kvantitativa mål

I februari 2010 godkände kommittén revideringar av de kvantitativa målen för båda Programområdena. Revideringarna tog hänsyn till det lägre antalet sjukskrivna personer och den höga ungdomsarbetslösheten och innebar i Programområde 1 en minskning av målet för antalet deltagare i kompetensutveckling i syfte att förebygga sjukskrivningar med 10 000 personer, och en ökning av antalet deltagare i kompetensutveckling i syfte utvecklas i takt med arbetslivets krav ökade med 10 000 personer.

Inom Programområde 2 ökades antalet deltagande ungdomar (16-24 år) med 10 000 och antalet sjukskrivna deltagare minskades med lika mycket.

Regeringen valde i sin ändringsbegäran till Europeiska kommissionen att endast höja respektive minska målen för Programområde 1 med 5 000 personer i stället för 10 000. Kommissionen har lagt ändringarna till handlingarna och inväntar större genomgripande förändringar för att öppna förhandlingar.

Rapporter, utvärdering och Östersjöstrategin

På februarisammanträdet godkändes slutrapporterna för Equal och Växtkraft Mål 3. Avslutshandlingarna skickades i slutet av mars till Europeiska kommissionen och är fortfarande under handläggning.

Socialfondens årsrapport för 2009 godkändes på sammanträdet i juni. På både juni- och oktobersammanträdena diskuterades Östersjöstrategin och Socialfonden. Arbetsutskottet fick frågan och på sitt novembermöte ansåg man att Svenska ESF-rådets planering av Östersjöstrategin är tillfyllest. Arbetet bygger på gemensamma möten mellan förvaltningsmyndigheterna runt Östersjön samt projekträffar så att projekten kan hitta partner och ha transnationella aktiviteter. Östersjösamarbetet är ett fokusområde i Svenska ESF-rådets transnationella strategi som antogs i början av 2010.

Den fjärde och femte utvärderingsrapporten om strukturfondernas genomförande samt utvärderingen av jämställdhet och tillgänglighet presenterades av utvärderarna på juni- respektive oktobersammanträdet. Här instämde kommittén i rapporternas slutsatser, vilka diskuterades. Dessa beskrivs utförligare i nästkommande avsnitt.

Arbetsutskottet deltog på två gemensamma utvärderingsmöten med Regionalfondens referensgrupp för utvärdering. På dessa möten gjordes gemensamma reflektioner kring utveckling av programmet samt kommande fokus i utvärderingen.

Nya arbetsformer

Med anledning av ovan nämnd enkät samt kommitténs beslut om nya arbetsformer planerades arbetet från 2011 att se ut på följande sätt:

- Fyra sammanträden per år, för 2011 planerades dessa in i mars, juni, oktober och december. Det behöver inte finnas några formella beslutspunkter för att dessa sammanträden ska äga rum. Mötestiden förlängs.
- På två sammanträden ska huvuddelen av tiden avsättas för utvärderingar, där utvärderare agerar som moderatorer och presenterar muntligt vad man iakttagit i realtid om programmet. Kommentarer och slutsatser från dessa ska skrivas i en årlig utvärderingsrapport från utvärderarna, vilken läggs till handlingar genom skriftlig procedur.
- På två sammanträden ska huvuddelen av tiden avsättas för resultat från temagrupper och processtöd. Vilka teman som blir aktuella tas fram av arbetsutskottet.

2.7.2 Uppföljning, utvärdering, lärande och återföring

Arbetet med uppföljning och utvärdering rymmer flera områden:

- Ett datoriserat system för indikatoruppföljning och rapportering.
- En organisation för lärande, där kunskap och projektresultat sprids och tas tillvara så att nya projektansökningar inte upprepar tidigare genomförda projekt.
- Styrfrågor och genomförandeorganisation (programutvärderingen).

Uppföljning

Den förvaltande myndigheten följer upp Socialfondsprogrammet genom resultat- och effektindikatorer och fysiska och finansiella indikatorer. Insamlingen av data sker på tre olika sätt; uttag av uppgifter från ärendehanteringssystemet EBS, intervjuer med deltagare och registerbearbetningar.

För resultat- och effektindikatorerna är den huvudsakliga källan till information intervjuer med deltagare och representanter för de arbetsställen deltagarna kommer ifrån. Några av indikatorerna följs upp genom registerbearbetningar. Intervjuer har genomförts under 2010 för att belysa programmets upplevelsebaserade resultat- och effektindikatorerna.

Registerbearbetningarna fungerar på följande sätt. Samtliga projektägare till genomförandeprojekt är skyldiga att rapportera personnummer till Statistiska Centralbyrån (SCB). SCB kan sedan med hjälp av personnumren göra bearbetningar av befintliga register för att ta fram de resultat- och effektindikatorer som inte inhämtas via intervjuer.

Även för de fysiska och finansiella indikatorerna sker inhämtningen av data på två sätt. Dels via systemet med registerbearbetningar som beskrivits ovan och dels genom uttag av rapporter från ärendehanteringssystemet EBS. Systemet driftsattes i full skala under våren 2009. Vissa förbättringar av systemet har skett under året. Bland annat har en funktion införts där projekten automatiskt får en automatisk rapport med uppgifter hur många deltagare hittills rapporterat. Projekten kan även beställa indikatorer för det egna projektet från SCB. Vidare kan nu samordnarna på Svenska ESF-rådet i realtid se hur många deltagare ett enskilt projekt redovisat vilket förbättrar dialogen med projekten.

Arbetet med att koppla ihop deltagarnas personnummer med uppgifter från olika transfereringssystem är i stort sett avslutat. Det som återstår är ett arbete med att utveckla kvaliteten i uppgifterna.

En pilotstudie har genomförts vad gäller möjligheten att bearbeta de så kallade upplevelseindikatorer som är knutna till programmet.

Utvärdering

Första delen av programutvärderingen utfördes i samverkan med Tillväxtverket (år 2008-2010). Under 2010 presenterades de två sista rapporterna (nummer 4 och 5) som ingår i utvärderingsuppdraget.¹⁶ Den fjärde rapporten i Swecos uppdrag hade fokus på att utvärdera hur lärsystemet i Socialfonden fungerar. Utvärderingen konstaterar att lärandet är en mycket viktig del för hela programmets innehåll och genomförande både på projektnivå och på systemet i stort. Det konstateras vidare att Socialfonden har byggt in flera delar i genomförandeorganisationen som syftar till att tillvarata lärandet som utvecklingskraft. Framförallt är det enligt utvärderingen processtöden och temagrupperna som ska stödja detta lärande.¹⁷

Några av utvärderarnas slutsatser och rekommendationer var att förtydliga strategier för utvärderingen och lärande på såväl projektnivå som på strukturnivå och att det ges förutsättningar att påverka det fortsatta genomförandet av programmen. Dessutom rekommenderades en översyn av processtöd och temagrupper med fokus på

¹⁶ Utvärdering av genomförandeorganisationen, strukturfonderna. 2007-2013 Utvärderingsrapport nr 4 och nr 5 SWECO

¹⁷ Sweco utvärderingsrapport 4 sid 4-5

effektiviteten.¹⁸ Vid Övervakningskommittén sammanträde den 10 juni presenterades rapporten. Övervakningskommittén ställde sig bakom rapportens rekommendationer.¹⁹

Den femte och avslutande rapporten hade fokus på att sammanfatta och följa upp resultaten från tidigare rapporterna samt belysa erfarenheter utifrån vad som kan vara värdefullt att ta med sig in i en eventuellt kommande programperiod. Utvärderarnas bedömning var att genomförandet fungerar i stort sett bra, förtroende och effektiviteten för Socialfonden har ökat tydligt sedan första utvärderingsrapporten. Det finns en fortsatt regional variation, något som utvärderarna ansåg är hanterbart och är inte skadligt för genomförandet av programmet. Slutsatsen är således att det inte behövs någon övergripande förändring av genomförandeorganisationen denna programperiod.

Inför en eventuellt kommande programperiod är rekommendation att se över organisationen.²⁰ Man rekommenderade bland annat att förbättra och utveckla lärandesystemens samt att förbättra samordning, styrning och effektivisering inte minst gäller det processtöden och temagrupperna. Inför en eventuellt kommande programperiod väljer utvärderarna att lyfta fram vikten av att tydliggöra strukturfondernas roll i den nationella politiken och som en konsekvens av detta bör utvecklingen gå mot mer lärande och samordning. Politikens roll behöver stärkas och tydliggöras framförallt på den nationella nivån. Politikerna bör tydligare uttrycka vad vi ska ha strukturfonderna till. Det finns behov av en tydligare utveckling av lärande och projektdesign kopplat till de regionala utvecklingsstrategierna i respektive region.²¹

Utöver dessa två utvärderingar har ytterligare en utvärdering redovisats till Övervakningskommittén under 2010. Utvärderingen genomfördes av Kontigo AB och hade fokus på resultat och effekter beträffande jämställdhet och tillgänglighet i Socialfondsprogrammet. Slutsatser från den rapporten berörs under avsnitt 2.1.7, under rubriken Artikel 10-kriterier. Utvärderarna konstaterade att tillgänglighet och jämställdhet är tydligt integrerade perspektiv i genomförandet av programmet. Det två processtöden som är knutna till dessa två programkriterier verkar bidra på ett bra sett. Det finns dock behov av att se över effektiviteten i stödinsatserna. Sverige synes vara ensamt om att konsekvent och målmedvetet arbeta så aktivt med dessa två perspektiv i Socialfonden. Processtöden är i detta avseende unika.²²

¹⁸ Sweco utvärderingsrapport 4 sid 48-52

¹⁹ Övervakningskommitténs protokoll 10 juni 2010 dnr Dnr ÖKS-2010-00001

²⁰ Sweco utvärderingsrapport 5 sid 5 och 6

²¹ Sweco utvärderingsrapport 5 sid 6-7 och 33-37

²² Ökad jämställdhet och bättre tillgänglighet genom Socialfonden?

En utvärdering av jämställdhets- och tillgänglighetsaspekter i genomförandet av Socialfondsprogrammet Kontigo AB 2010 sid 5-7, 69

Lärande och återföring

Arbetet med kunskapsåterföring och lärande är viktiga delar i utvärderingsuppdraget. Svenska ESF rådet har under året tillsammans med Tillväxtverket arrangerat ett antal lärseminarier syftande till att återföra kunskap och utveckla verksamheten. Två nationella konferenser arrangerades. Den ena genomfördes i samverkan mellan Svenska ESF-rådet, Tillväxtverket, Jordbruksverket och Sveriges kommuner och Landsting. Syftet var att utbyta av erfarenheter, visa på skapat mervärde för regioner, landsbygdens utveckling, sysselsättning och företag. Därtill genomfördes en konferens tillsammans med Tillväxtverket i Stockholm med syfte att summera och kommunicera de sammantagna erfarenheterna från lärande utvärdering och följeforskning.

Ett seminarium om lärande utvärdering arrangerades tillsammans med Tillväxtverket vid politikerveckan i Almedalen på Gotland. Utöver detta kan nämnas att Svenska ESF-rådet tillsammans med Tillväxtverket presenterat ett gemensamt upplägg inom lärande utvärdering eller följeforskning vid en workshop i Berlin. En presentation gavs även vid en workshop om lärande utvärdering och följeforskning vid Europeiska kommissionens High Level Conference i Bryssel. Inbjudna till denna workshop var representanter från medlemsstaterna. Presentation av utvärderingsupplägg, lärande och återförandestrategin gavs också vid ett möte i Riksbankens jubileumsfond, en stiftelse vars ändamål är att främja humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Under året, i samband med ett seminarium under Almedalsveckan, publicerades rapporten "*Socialfonden i Siffror*". Rapporten presenterades tillsammans med SCB, som varit delaktiga i framtagandet.

Utvärdering i projekten kunskapsuppbyggnad

Under året har arbetat fortskridit med att implementera och bygga upp kunskap om de utvärderingsmetoder som ska användas. Ett steg i detta har varit en att ta fram en ny handledning som stödjer arbetet på framförallt projektnivå. Socialfondens processtöd Lärande och strategisk påverkan har under året på Svenska ESF-rådets uppdrag arbetat med olika nätverksmöten syftande till att bygga upp kunskapen om utvärdering på framförallt projektnivå. Avslutningsvis kan nämnas att den universitetskurs som tagits fram tillsammans med Linköpings Universitet, Tillväxtverket, Vinnova, KK-stiftelsen givits vid ett flertal universitet och högskolor under året.

2.8 Nationell resultatreserv

Socialfonden i Sverige har ingen nationell resultatreserv.

3. Uppgifter per programområde

3.1 Inledning

Nedan presenteras tematiskt ett antal iakttagelser och resultat från projekten från Socialfondens fem temagrupper.²³ I avsnitt 3.3 och 3.4 följer en analys av programgenomförandet utifrån uppföljning av programmets indikatorer och mål. Analysen bygger på tabeller utvecklingen i programmet som redovisas i tabeller i bilaga 3.

3.2 Iakttagelser och resultat från Socialfondens temagrupper

Resultaten, nedan redovisade tema för tema, är hämtade ur återrapporteringar från Socialfondens fem temagrupper hösten 2010. Dessa bör läsas utifrån att Socialfondsprogrammet denna programperiod förväntas möjliggöra insatser som ger mervärden i form av att påverka och förbättra

- enskilda individers och gruppers situation i arbetslivet,
- företagens strategier, produktivitet och tillväxt genom tillvaratagande av adekvat kompetensutveckling,
- formella och informella rutiner och praxis på arbetsplatserna för utveckling samt tillvaratagande av befintlig kompetens och av arbetskraftsutbudet, och
- policy- och idéutveckling inom berörda politikområden, strukturer och institutioner.²⁴

Läs mer från temagrupperna på deras webbplatser, se adresser i fotnot.

3.2.1 Om temat likabehandling i arbetslivet

- Jämställdhetsintegrering i upphandling av företagshälsovård samt av ledarskapsutbildning är ett i sammanhanget nytt tillvägagångssätt och ett resultat av den jämställdhetsanalys som gjorts i ett projekt.
- I bemötandefrågan konkretiseras likabehandlingsperspektivet. För många företag och organisationer i projekten verkar det vara ett sätt att göra de ibland abstrakta begreppen om likabehandling, jämställdhet och tillgänglighet till något praktiskt och relevant för det egna arbetet.

²³ Som underlag och för utförligare information för avsnittet Temagrupper ligger promemorior i form av Återrapportering till Svenska ESF-rådet december 2010, från de fem temagrupperna.²³
<http://www.arbetsplatslarande.se>, <http://temaef.wordpress.com/>, <http://www.isv.liu.se/remeso/tia>,
<http://www.temalikabehandling.se>, <http://www.temaunga.se>

²⁴ Nationellt strukturfondsprogram för regional konkurrenskraft och sysselsättning (ESF) 2007-2013, avsnitt 2.2

Skäl till att arbeta med bemötandefrågan i projekten varierar, om än överlappar varandra: som en metod för att nå likabehandling, som metod utifrån affärsnytta, utifrån ett MR-perspektivet (där MR står mänskliga rättigheter), som en metod för att utveckla arbetsmiljö.

- Få metoder och verktyg kunde identifieras som kopplar likabehandlingsperspektivet till verksamhetens mål och kvalitet, dvs. syftar till att skapa affärsnytta. Ett projekt utformade därför "Dive - Diversity toolbox". Verktöget hjälper till att besvara frågan om hur mångfaldsarbetet kan integreras i den dagliga verksamheten. Följande faktorer berörs: ledningens engagemang, delaktighet (medarbetare och intressenter), handling (göra och agera praktiskt), kund- och intressentfokus, arbeta direkt i verksamheten/processen och horisontell och vertikal kommunikation.
- Ålder (äldre) är en vanligt förekommande diskrimineringsgrund enligt en undersökning som gjorts. Många berättelser vittnar om en utbredd men dold problematik. Återkommande tema i de svaren är att äldres kompetens inte värderas lika mycket som ungas kompetens. Hur personer i andra ålderskategorier upplever att deras kompetens tas till vara framgick inte av temagruppens rapportering vid det aktuella tillfället.
- Genom ett normkritiskt perspektiv läggs vikten vid att personalen och organisationen blickar "inåt" för att undersöka vilka metoder man använder och hur de fungerar för olika målgrupper. Ifrågasättandet av de egna värderingarna och de egna metoderna är centrala för att kunna möta det som upplevs som "annorlunda" på ett mer professionellt sätt.
- Det görs ofta ett gott arbete med Jämställdhetsintegrering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning, mycket tack vare att det är ett obligatorium i Socialfondsprogrammet. Kunskapsnivån är företrädesvis låg men har varit en ögonöppnare för många projekt som annars aldrig sett sig ansvariga, trots befintlig lagstiftning mm.

3.2.2 Om temat företagande och entreprenörskap

- Ofta ses entreprenörskap främst som ett förhållningssätt där kreativitet och handlingskraft kombineras för att finna nya lösningar att organisera verksamheter. Företagandet ses främst som ett sätt att skapa arbetstillfällen och därmed ekonomiskt tillväxt. Tidigare erfarenheter och studier visar att entreprenörskap och företagande kan vara en väg tillbaka till arbetslivet för dem med svag eller ingen

förankring på arbetsmarknaden. Exempel på några olika ”funktioner” av entreprenörskap och företagande:

1. Insatser för kompetens- och företagsutveckling i branscher/grupper av företag för att stärka deras konkurrenskraft.
 2. Att använda ”vanliga” företag/företagsaktörer för arbetsintegrering.
 3. Insatser för att främja, utveckla och nyttja sociala företag för att skapa arbete, integrera i arbetslivet och dylikt.
 4. Entreprenörskap och coachning/utbildning för integrering i arbetslivet till exempel för unga alternativt andra som har det svårt på arbetsmarknaden.
 5. Insatser riktade direkt till lärare och annan skolpersonal som i sin tur kommer att arbeta med entreprenörskap/företagande i undervisningen.
- Även om Socialfonden möjliggör en omfattande verksamhet med entreprenörskap som förhållningssätt och företagande som verktyg, vittnar projekten om vissa problem i projektlogiken samt att klara av att finansiera långsiktigt utvecklingsarbete – projekttiden för kort, resurssvaga aktörer upplever problem med att driva projekten. Inte sällan höga ambitioner och omfattande verksamhet, vilket många gånger medför att implementering av lärdomar och en vidareutveckling skjuts på framtiden.
 - Entreprenörskap och företagande av de typer som projekten arbetar med berör i stor utsträckning flera politikområden och därmed flera myndigheter och privata aktörer. Detta blir tydligt i såväl kunskap om som spelregler och villkor för att bedriva utvecklande projektverksamhet. Förutom att det därmed finns ett stort behov av samverkan i projekt utifrån berörda policynivåer, har projekten att vinna på att det görs tydligare formuleringar företagande och entreprenörskap i kopplingaren mellan nationella och regionala strategier, och att dessa blir synliga i Svenska ESF-rådets ansökningsomgångar.
 - Det rapporteras indikationer på att man i flera fall har funnit arbetssätt och metoder som når fram och är framgångsrik, medan man i andra projekt uppger att behovet av stödjande insatser och/eller särskilda metoder för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden inför och i början av arbetet ofta underskattats. Projekt anvisas deltagare som inte alltid är de deltagare som projektet beskrivit som projektets målgrupp. Det har också visat sig att det finns fördomar i samhället och bland individerna i projektet om de målgrupper som projekten vänder sig till.

3.2.3 Om temat arbetsplatslärande och omställning

- Kunskap, kompetens och motivation är vitala delar för individen förutsättningar att klara en omställning från gårdagens till framtidens arbetsmarknad. Men verktygen

och metoderna för att uppnå detta varierar stort från den ena arbetsplatsen till den andra, vilket ibland beror på en osäkerhet om olika verktygs och metoders innehåll och utfall. Få arbetsplatser har kompetens eller intresse att koppla sin egen verksamhet till regionalt utvecklingsarbete.

- En kombination av flera lärstrategier som är väl anpassad och väl förankrad i den egna verksamheten och i regional utveckling är ofta en god utgångspunkt. Sådan verksamhet skapar inte bara möjligheter till god kompetensutveckling utan också förutsättningar för en gemensam kunskapsbildning och samverkan mellan olika aktörer och organisationer. Då skapas möjligheter hållbara regionala lärande miljöer och naturliga arenor för strategisk påverkan.
 - En tendens är att projekten blir större och därför också ägs av stora statliga aktörer. Projektägaren hamnar inte sällan långt i från projektgenomförandet. Hållbarheten i projektresultaten och dess chanser att de tas till vara har bland annat att göra med ägarstyrning.
 - För den enskilda arbetsplatsen finns det några nyckelfaktorer för en lyckad strategi för arbetsplatslärande och omställning i arbetslivet. Dessa verkar till att satsningar på kompetensutveckling blir hållbara.
1. Kombinera olika lärstrategier som anpassas till lokala förutsättningar. Gör kompetensutveckling till en strategisk och prioriterad fråga, särskilt i små företag, där individuellt lärande kopplas samman med verksamhetsutveckling. Göra arbetsplatsen till en lärande miljö, där metoder för verksamhetsanalys, validering, handledning, vardagslärande och formell utbildning integreras. Här finns en rad goda exempel, men svårigheten har varit att sprida dem.
 2. Koppla samman kompetenssatsningar med regionalt utvecklingsarbete, innovation och tillväxt. Att använda den infrastruktur som finns, bl.a. i form av kommunala lärcentra som aktiva intermediärer, för att samordna och strategiskt utveckla de satsningar som görs och för att påverka den offentliga debatten.
 3. Att hitta former för partssamverkan i organiseringen av fortbildningen och yrkesutbildningen. Collegemodellerna visar att det går att skapa ett aktivt ägarskap hos arbetsgivarna i kompetensfrågor och det inte är pengarna i sig som skapar engagemang för frågan.

Ett exempel på innovativa satsningar är fackförbundet IF Metalls projekt i Mellersta Norrland som har skapat en infrastruktur för vuxnas lärande samt ett samarbete mellan arbetsmarknadens parter.

3.2.4 Om temat unga i arbetslivet

- En majoritet av de unga deltagarna i projekten har en komplex problematik, varannan har varit arbetslös mer än ett år, en majoritet saknar grundskole- eller gymnasieutbildning, många har funktionsnedsättningar (främst psykiska) och var fjärde har problem i hemmet.
- Förekomsten och omfattningen av samarbete mellan kommunala verksamheter och Arbetsförmedlingens lokala kontor kring den aktuella ungdomsgruppen varierar. Det handlar delvis om regler som försvårar samarbete, men också att det personliga intresset och engagemanget på ledningsnivå kan vara avgörande.
- En utvecklad modell för registeranalys kring unga som varken arbetar eller studerar har tagits fram. Syftet är att ge ett verktyg för resultatuppföljning på såväl kommunal, regional och nationell nivå. I Tema ungas metodguide på hemsidan presenteras närmare hur projekten arbetar med friskvård, hur man kartlägger och dokumenterar den unges behov och utveckling i projektet, vad som menas med coachning och vad som är framgångsfaktorer för implementering.
- Framgångsfaktorer som lyfts fram i möten med projekt är att ett nyfiket och inspirerande bemötande är centralt, intensiteten i arbetet med den unge, att man har en helhetssyn och reellt individuella insatser. Unga lyfter själva bemötandet som en viktig faktor i projektens utvärderingar. De har sett sig sedda och upplevt bemötandet som motiverande och positivt.

Intensiteten i arbetet med den unge – på heltid – gör att problem som tidigare inte identifierats på grund av sporadiska kontakter istället synliggörs och den unge kan få adekvat stöd och vägledning. Den individuella insatsen har även den med bemötandet och personalens arbetssätt att göra. Insatsen skräddarsys och även om enskilda delar kan synas vara traditionella så är det ofta kombinationen och flexibiliteten i insatserna som är innovativ.

- I syfte att lyfta varför insatser för att motverka ungas arbetslöshet är angelägna inte enbart för den enskilda individen, har temagruppen finansierat två rapporter som belyser samhällets vinster i att arbeta förebyggande.²⁵ Det offentliga bör investera i unga i ett tidigt skede, så snart inlärningsproblem

²⁵ Unga som är utanför arbetsmarknaden – en socioekonomisk diskussion (Ingvar Nilsson) och Sammanställning av resultat från samhällsekonomiska utvärderingar av projekt där unga vuxna ingår (Claes Malmquist och Sven Vikberg, 2010/2011).

upptäcks i skolan till exempel, i stället för att vänta tills den unge misslyckats i både grundskola, gymnasium och i sin vidare etablering och därmed varit en längre tid utanför utbildning och arbete. Kalkylerna i rapporten bygger på verkliga underlag, samt på några exempel i form av insatser som har stöd från ESF.

I den andra rapporten är pay-off kalkyler gjorda från 28 olika projekt med totalt 592 enskilda deltagare upp till 30 år gamla, varav flera har samfinansierats av ESF. Rapporten lyfter fram konkreta exempel där samhällets olika aktörer jobbar framgångsrikt med unga vuxna. De viktigaste resultaten från de samhällsekonomiska utvärderingarna som genomförts är att medelvärdet på återbetalningstiden för samhället är sju månader och att lönsamheten genomsnittligt per deltagare på ett års respektive fem års sikt är cirka 36 000 kr respektive 441 000 kr för samhället.

- Av projekten inom den nationella satsningen på ungas med transnationell inriktning framgår att det transnationella samarbetet innebär utbyte av erfarenheter och metoder eller att unga får internationella erfarenheter exempelvis genom volontärarbete, ungdomsutbyten eller praktik. Att unga själva görs delaktiga i projektets och det transnationella arbetets utformning är angeläget.
- Olika regelverk försvårar i dessa transnationella samverkansprojekt. Idag finns och är många hjälpmedel under utveckling för att göra ett transnationellt projekt möjligt bland annat inom EU2020 och flaggskeppet Unga på väg.

3.2.5 Om temat integration i arbetslivet

- En dryg tredjedel av deltagarna i socialfonden har utländsk bakgrund; flest utrikes födda deltagare kommer från Irak, Somalia, ”gamla” Jugoslavien, Iran och Bosnien Hercegovina. En fjärdedel av andelen utrikes födda deltagare i ESF-projekten definieras som nyanlända, dvs. de har varit i Sverige i mindre än två år.²⁶ Ett särskilt fokus inom temagruppens arbete ligger därför på projektaktiviteter och resultat avseende nyanlända personer och personer med utländsk bakgrund. Temagruppen fokuserar därtill även på långtidssjukskrivna samt personer med funktionsnedsättning.
- Rapporten är fokuserad på metoderna arbetspraktik, coachning och socialt företagande/arbetskooperation. Tre viktiga teman som löper genom projekten är

²⁶ Statistisk från SCB hämtad 101005

språk, egenmakt och delaktighet samt avståndet till arbetsmarknaden. Projekten arbetar också med studie- och yrkesvägledning, utbildning och praktik, validering och matchning.

- Det behöver finnas en strategi för hur en arbetspraktik ska leda till lärande, där svar ges på frågor såsom vilken typ av lärande praktiken förväntas leda till och hur lärandet dokumenteras för att stärka individen och dess anställningsbarhet. Open college network-metoden är en metod som används i flera ESF-projekt.

En framgångsrik arbetspraktik förutsätter en god förankring och ett engagemang hos arbetsgivaren då resultat visar att en målinriktad praktik (hos såväl individ som arbetsgivare) ger bättre resultat. Detta innebär att handledning på praktikplatsen och fokus på fortsatt sysselsättning på praktikplatsen ökar kvalitén i arbetspraktik som metod.

- En framgångsrik coachning bör vara individanpassad men inte i första hand individinriktad; det vill säga en coachning som medvetandegör individens kunskaper, kompetenser och möjligheter på arbetsmarknaden. En sådan coachning sätter in individen i ett strukturellt sammanhang där samspelet och kontakten med andra aktörer på arbetsmarknaden är avgörande snarare än förändringar i individens utseende eller beteende och undviker därför att stigmatisera den arbetslöse. Avgörande faktorer som framträder är tid och engagemang från coacherna, tillit till individens egen förmåga, frivillighet samt fokus på att utvidga den arbetssökandes nätverk.
- Socialt företagande och arbetskooperativ fungerar som en metod för att öka rörligheten mellan arbetsplatser samt för människor att prova på att arbeta i ett sammanhang som kan anpassas efter den enskildes förmåga. Detta tack vare att utbildning och arbete i projekten just upplevs som insatser på riktigt, vilket leder till engagemang och en känsla av stärkt egenmakt.
- Frågan om frivillighet för deltagarna är en viktig aspekt då tanken om kooperativ per definition bygger på demokrati och frivillighet medan projektverksamhet i realiteten många gånger inte är en valbar verksamhet för den enskilde individen. När en projektdeltagare hänvisas till projekt av handläggare på en myndighet är det viktigt att tänka på om den potentiella deltagaren upplever sig ha blivit tillsagd eller tillfrågad att delta i projektet. Den upplevda (o)frivilligheten kan ha stor betydelse för deltagarnas engagemang i projektverksamheten och i slutändan för projektresultaten. Genom en brukarorienterad utvärdering kan deltagarna själva utvärdera innehållet i projektet utifrån egna uppställda teman och kriterier.

- Från flera projekt framförs språkets betydelse för integration av nyanlända och individer med utländsk bakgrund. Språk och undervisning i svenska har blivit en nödvändig del av projektens verksamhet trots att detta inte var planerat från början. För att erhålla en Svenska för invandrare (SFI) som svarar mot arbetsmarknadens krav kan utbildningen exempelvis byggas upp utifrån de lokala behov av arbetskraft som en stad eller ort har.
- Deltagarnas hälsa har visat sig vara avgörande för hur mycket närmare arbetsmarknaden de befinner sig efter avslutat projekt. Dålig hälsa är ofta ett dolt problem som upptäcks efterhand och som borde hanteras i projektupplägget.
- Projektarbetarnas professionella grund och kunskap om arbetsmarknadsförberedande åtgärder har stor betydelse för hur deltagarna förbereder sig för att komma ut på arbetsmarknaden. Projektarbetarna påverkar också huruvida nya former för samarbete utvecklas och tas till vara i ordinarie verksamhet.

3.3 Programområde 1

3.3.1 Uppnådda mål och analys av utvecklingen

Programområde 1 fokuserar på att sysselsätta ska ha en adekvat kompetens, att motverka diskriminering och främja likabehandling i arbetslivet samt att förebygga långtidssjukskrivningar.

Av tabell 7 -13 i tabellbilagan redovisas kvantifierade mål och indikatorer för Programområde 1. För de fysiska och finansiella indikatorerna finns nu erfarenhet från tre programår som kan användas i analysen. För resultat- och effektindikatorerna är underlaget betydligt mer begränsat. Effekter på främjande av jämställdhet och information i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) 1081/2006 finns redovisade i avsnitt 2.1.8. Det fanns för 2010 inga särskilda åtgärder vidtagna för Programområde 1.

Deltagare och deltagande arbetsställen

En analys av antalet redovisade deltagare och beviljade medel visar att programmet ligger väl i fas med finansplanen och att det övergripande deltagarmålet kommer att nås.

Tabell 7 visar de kvantifierade målen och resultat. Angående den första av Programområdets tre inriktningarna, kompetensutveckling för sysselsatta, kan vi

konstatera att det råder en jämn könsfördelning²⁷ och att antalet redovisade deltagare ökar i en takt som tyder på att programmålet nås.

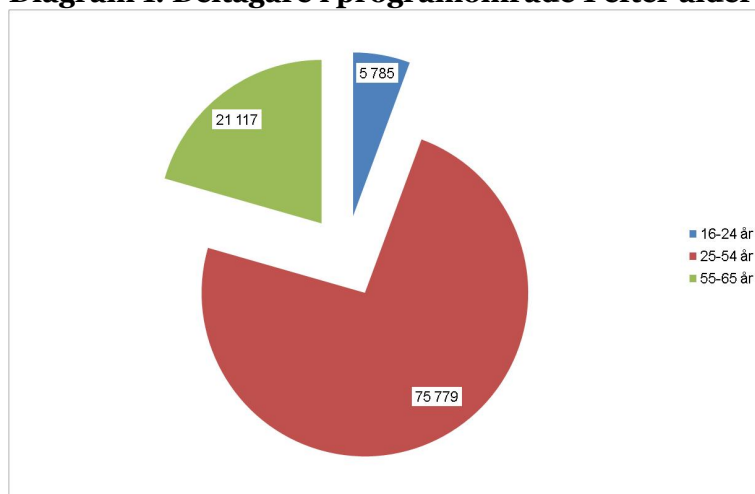
När det gäller den andra programinriktningen, deltagare i projekt för att främja likabehandling, är det markant fler kvinnor bland deltagarna, 72 procent. I programmets inledning var det få deltagare i projekt med denna inriktning men nu ser vi en stigande trend och senaste uppföljningen visar 31 000 planerade deltagare. Mot den bakgrunden bedöms det kvantifierade målet om 20 000 deltagare att nås trots att antalet redovisade deltagare fortfarande är relativt lågt.

I de 250 projekt som uppger att de är inriktade på en eller flera diskrimineringsgrunder är 60 750 deltagare rapporterade varav 55 procent kvinnor och 45 procent män. Kvaliteten i de redovisade uppgifterna om diskrimineringsgrunder kan diskuteras då det finns en risk att projekt har markerat en diskrimineringsgrund eftersom de arbetar med jämställdhetsintegrering och tillgänglighet som är generella krav i programmet.

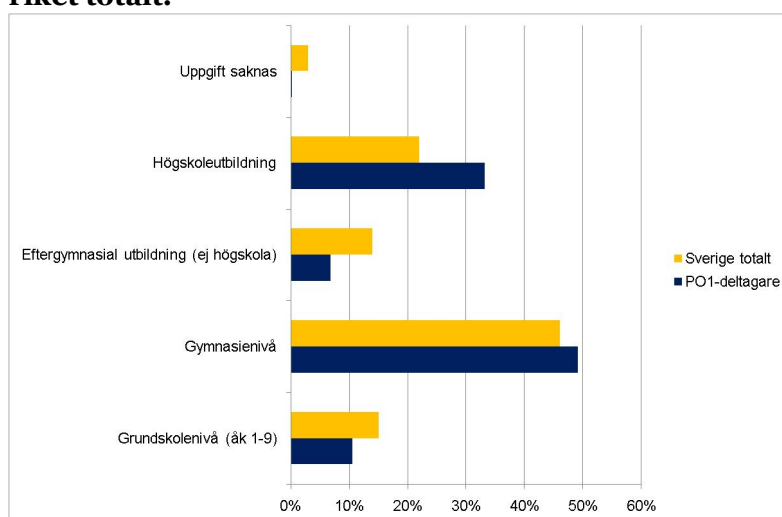
Beträffande den tredje inriktningen, ökade kunskaper för att förebygga långtidssjukskrivningar, är att deltagarantalet ökat markant sedan 2009, nästan fyra gånger fler individer påbörjade deltagande under år 2010 jämfört med föregående år. Värt att notera är också att de deltagare som påbörjade aktiviteter under 2010 i högre grad är män, 57 procent, jämfört med föregående år då 68 procent av de nya deltagarna var kvinnor.

Tabell 10a visar ålder- och könsfördelning på deltagarna. Av tabellen framgår att nära 75 procent av deltagarna är i åldersgruppen 25-54 år. I diagram 1 nedan visas åldersfördelningen på deltagarna inom Programområde 1. De ungas andel av deltagarna är totalt 6 procent. Noterbart är dock att de ungas andel av nya deltagare minskat under de tre åren störst är minskningen bland unga kvinnor där antalet som påbörjade aktiviteter år 2010 var lägre än föregående år. I åldersgruppen 55-64 år ingår även de 1 283 deltagare som var 65 år eller äldre när de påbörjade projektdeltagandet. Antalet deltagare från denna åldersgrupp har ökat stadigt under programperioden.

²⁷ Med jämn könsfördelning avses att könsfördelningen ligger inom intervallet 50 % \pm 10 %

Diagram 1. Deltagare i programområde 1 efter ålder.

Tabell 12 visar bland deltagare efter individens högsta utbildningsnivå och diagram 2 nedan baseras på denna tabell samt uppgifter om utbildningsnivå totalt i befolkningen i åldern 25-64 år, denna uppgift är hämtad ur Socialfonden i Siffror 2010²⁸. Att utbildningsnivån bland deltagarna i PO 1 är högre än befolkningen totalt är inte förvånande eftersom enbart sysselsatta ingår bland deltagarna i programområde 1. Noterbart är dock att en tredjedel av deltagarna är högskoleutbildade i jämförelse med knappt 25 procent i Sverige totalt.

Diagram 2. Högsta utbildningsnivå för deltagare i Programområde 1 och i riket totalt.

²⁸ Socialfonden i Siffror, Spel:s Rapport 2, 2010

Tabell 9 i tabellbilagan visar uppgifter om deltagande arbetsställen fördelat på antal anställda, bransch och arbetsmarknadssektor. Tabellen visar att 21 100 olika arbetsställen har haft deltagare i projekt tom. 2010-12-31. Av dessa har 40 procent upp till 10 anställda och 32 procent 11-49 anställda vilket innebär att arbetsställen med upp till 49 anställda svarar för 71 procent av det totala antalet deltagande arbetsställen.

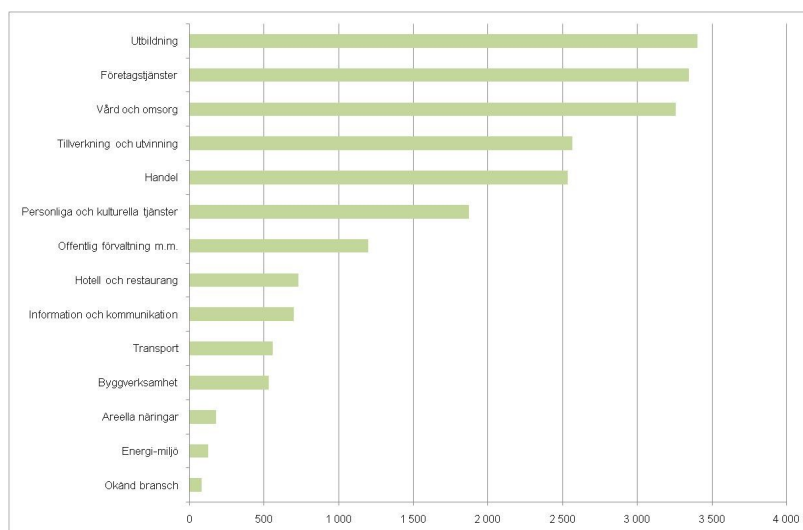
Totalt har 1 500 egenföretagare påbörjat programdeltagande varav 850 kvinnor och 650 män. Det motsvarar 1,5 procent av deltagarna i Programområde 1.

Förutom dessa har 2 200 företagare i eget aktiebolag påbörjat projektdeltagande varav 1 300 män och 725 kvinnor. I bland annat Nationalräkenskaperna räknas de som vanliga anställda eftersom de får en kontrolluppgift och därför ingår de inte heller i redovisningen av denna indikator.

Det är fler kvinnor bland deltagande egenföretagare men om man lägger ihop egenföretagarna med de som är anställda i eget aktiebolag så är 56 procent av deltagarna män och 44 procent kvinnor.

Flest arbetsställen kommer från branscherna Företagstjänster, utbildning samt Vård och omsorg. Dessa tre branscher svarar för 47 procent av de deltagande arbetsställena.

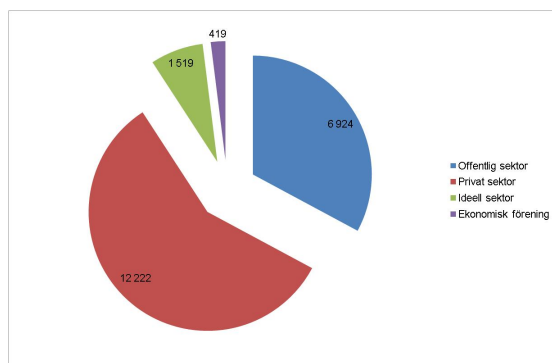
Diagram 3. Deltagande arbetsställen efter bransch

58 procent av arbetsställena kommer från den privata sektorn och 33 procent från offentliga sektorn. Andelen privata arbetsställen som har anställda som påbörjat aktiviteter har successivt ökat. År 2008 utgjorde de 46 procent av arbetsställena, år 2009 var de 56 procent och år 2010 60 procent. Arbetsställen inom offentlig sektor

utgjorde 51 procent av de nya arbetsställena år 2008. År 2010 hade den siffran sjunkit till 30 procent.

Diagram 4. Deltagande arbetsställen efter arbetsmarknadssektor.

Tabell 8 i tabellbilagan syftar till att redovisa utvecklingen av resultat- och effektindikatorer. Som framgår av tabellbilagan är tabellen tom. SCB genomförde på Svenska ESF-rådets uppdrag under 2010 de första mätningarna av de resultat- och effektindikatorer som baseras på deltagarnas upplevelse. Undersökningen syftade delvis till att undersöka metoder att samla in dessa uppgifter och få en uppfattning om vilka svarsfrekvenser man kan förvänta sig. För Programområde 1 blev svarsfrekvensen mycket låg och endast 19 procent av de tillfrågade lämnade uppgift om hur insatserna uppfattades. De svarande skulle även lämna kontaktuppgift till arbetsstället för att frågor skulle kunna ställas till företrädare för arbetsstället om effekterna av insatserna. I denna del var svarsfrekvensen ännu lägre, 14 procent lämnade sådana uppgifter. Mot bakgrund av den låga svarsfrekvensen i denna del beslöt Svenska ESF-rådet att inte gå vidare och undersöka arbetsställen. Svarens tillförlitlighet i en sådan undersökning skulle bli mycket låg.

Svenska ESF-rådet och SCB konstaterade att de inkomna svaren inte är tillräckligt många för att göra en skattning av uppfattningen hos samtliga deltagare som slutat under 2010. Av de inkomna svaren framgår att 67 procent av de kvinnor som besvarade enkäten anser att kompetensutvecklingen inneburit att de fått förutsättningar att ta sig an fördjupade arbetsuppgifter. För männen var motsvarande andel 55 procent.

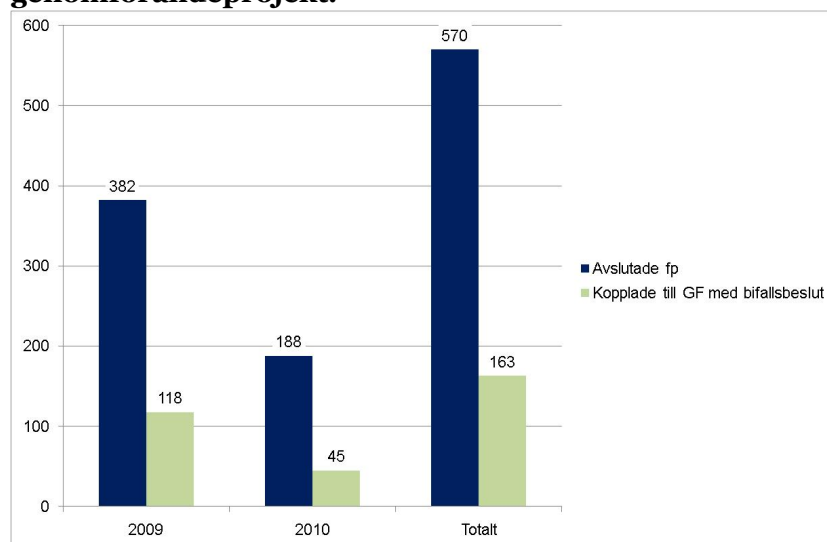
54 procent av de svarande kvinnorna ansåg också att de fått fördjupade eller breddade arbetsuppgifter och för männen var motsvarande andel 35.

Projekten och dess ekonomi

Vid 2010 års utgång hade 570 förprojekteringsprojekt avslutats varav 163 stycken kopplats till ett genomförandeprojekt som bifallits. Det innebär att 29 procent av de avslutade förprojekteringarna hittills gått vidare till genomförande. Detta tyder på att

programmets mål om att 75 procent av förprojekteringarna ska gå vidare till genomförande inte kommer att nås. Det är dock för tidigt att slå fast den slutliga andelen eftersom genomförandebeslut baserade på förprojekteringar avslutade till och med år 2010 även kommer att fattas senare under programperioden.

Diagram 5. Avslutade förprojekteringar kopplade till beviljade genomförandeprojekt.

Svenska ESF-rådet har undersökt varför andelen förprojekteringar som går vidare till genomförandefasen är så låg. Detta gjordes genom att regionerna ombads analysera frågan. Flera olika förklaringar finns. Dessa kan delas in i tre huvudkategorier, någon uppskattning av storleken i respektive kategori finns inte:

- Brister i registreringen som innebär att stödsökanden i ansökan via Projektrummet inte anger att en ansökan om genomförandeprojekt baseras på en förprojektering.
- Konkurrens om medel. Under år 2009 och 2010 har hela det tillgängliga beslutsutrymmet för Programområde 1 in-tecknats. Det har medfört att många projekt inte prioriterats av partnerskapen eftersom beslutsutrymmet var slut, inte minst skedde detta när i samband med att de särskilda varselprojekten prioriterades.
- Eftersläpning tidsmässigt dvs. att förprojekteringarna ännu inte hunnit omsättas till genomförandeprojekt.

För att underlätta för projekten har bland annat mot bakgrund av redovisningen ovan, en modell för genomförandeprojekten införts där en förstudie sker inom ramen för projektet, sk. *Genomförandeprojekt med mobiliseringsfas*. Efter att redovisningen av

genomförd mobiliseringsfas godkänts av Svenska ESF-rådet övergår projektet i genomförandefas.

I diagram 6 nedan redovisas det utbetalade ESF-stödet och den godkända nationella medfinansieringen per deltagande arbetsställe. Programmets karaktär där ansökan om utbetalning ska inkomma senast tre månader efter den period kostnaderna avser samt handläggningstiden för ansökningarna om utbetalning medför att utbetalningarna år 2009 till viss del innehåller kostnader för aktiviteter som utfördes år 2008, utbetalningarna 2010 avser till viss del aktiviteter från 2009 och att samtliga utbetalningar för 2010 års aktiviteter ännu inte är gjorda

Från diagrammet går det att dra en försiktig slutsats att kostnaderna per deltagande arbetsställe ökat under programperioden. Att nivåerna är lika beror på att ESF-stöd och nationell medfinansiering är lika i Programområde 1.

Diagram 6. Utbetalat ESF-stöd och godkänd nationell medfinansiering per deltagande arbetsställe och år, euro.

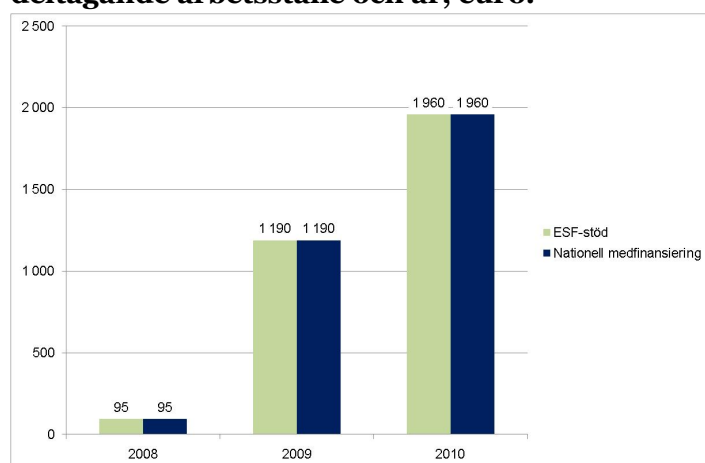

Diagram 7 nedan visar det utbetalade ESF-stödet och den godkända nationella medfinansieringen per deltagare i genomförandeprojekt. Förprojekteringarna har inte deltagare och redovisas därför inte. Det som beskrevs ovan angående utbetalningar och godkänd nationell medfinansiering för deltagande arbetsställen gäller även för deltagarna. Även slutsatsen om att utbetalningarna ökat går att göra.

Diagram 7. Utbetalat ESF-stöd och godkänd nationell medfinansiering per deltagare och år, euro.

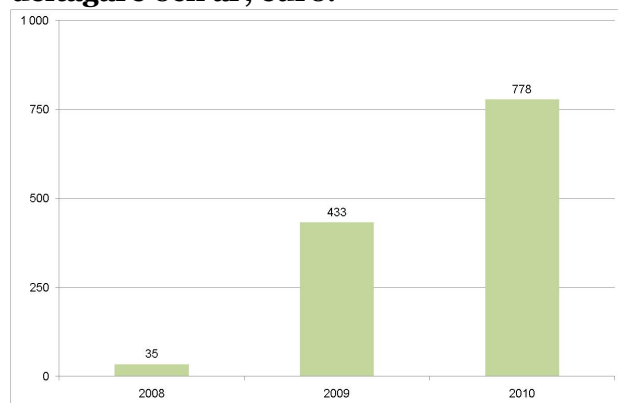
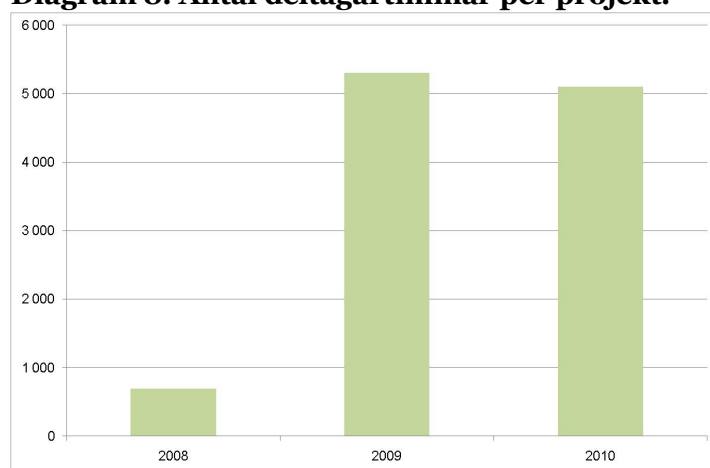

Diagram 8 visar antalet deltagartimmar per projekt och visar att nivån börjar stabilisera sig runt 5 000 timmar per projekt och år.

Diagram 8. Antal deltagartimmar per projekt.

3.3.2 Betydande problem och åtgärder för att lösa dem

De betydande problem som var aktuella under 2010 gällde båda programområdena, se avsnitt 2.3.

3.4 Programområde 2

3.4.1 Uppnådda mål och analys av utvecklingen

Programområde 2 syftar till att bidra till ökad social sammanhållning och ett inkluderande arbetsliv med fokus på personer som idag står långt från arbetsmarknaden. Att underlätta för personer med utländsk bakgrund samt för unga att etablera sig på arbetsmarknaden, skall särskilt prioriteras. Vad gäller ungas etablering kan stöd ges till insatser som syftar till att gruppen unga som hamnat i ett utanförskap

minskar, samt i andra hand, till insatser i syfte att förebygga att unga hamnar i ett utanförskap. Utrymme ges därmed för insatser riktade till unga som är på väg in i arbetslivet, med särskilt fokus på de som ej fullföljt sina gymnasiestudier.²⁹

Av tabell 13 -19 i tabellbilagan redovisas kvantifierade mål och indikatorer för Programområde 2. För de fysiska och finansiella indikatorerna finns nu erfarenhet från tre programår som kan användas i analysen. För resultat- och effektindikatorerna är underlaget betydligt mer begränsat. Effekter på främjande av jämställdhet och information i enlighet med artikel 10 i förordning (EG) 1081/2006 finns redovisade i avsnitt 2.1.8. Det fanns för 2010 inga särskilda åtgärder vidtagna för Programområde 2.

Deltagare

En analys av antalet redovisade deltagare och beviljade medlen visar att programmet ligger väl i fas med finansplanen och att det övergripande deltagarmålet kommer att nås.

Tabell 13 i tabellbilagan visar kvantifierade målen och resultaten. Vad gäller deltagarmålen så visar tabellen att förutsättningarna att nå det totala deltagarmålet är mycket goda. Hittills har 40 175 deltagare börjat vilket motsvarar 54 procent av målet. Av dessa är 14 800 utrikes födda vilket innebär att målet om 15 000 deltagare i stort är uppnått. För unga deltagare är målet redan uppnått i och med att 17 325 individer påbörjat deltagande.

Däremot är antalet redovisade långtidssjukskrivna deltagare i förhållande till deltagarmålet fortfarande lågt. Antalet nya deltagare har dock årligen ökat successivt.

Tabell 15 visar ålders- och könsfördelning på deltagarna. Könsfördelningen är jämn, 47 procent av deltagarna är kvinnor och 53 procent män. Av tabellen framgår att 43 procent av deltagarna är i åldersgruppen 16-24 år medan 50 procent tillhör åldersgruppen 25-54 och 7 procent är 55-64 år.

²⁹ Avsnitt 3.1 i det operativa programmet

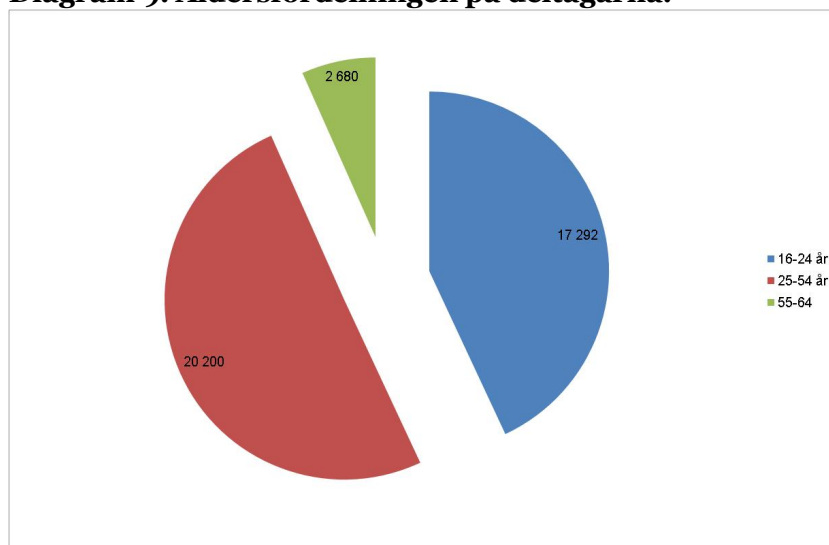
Diagram 9. Åldersfördelningen på deltagarna.

Diagram 10 visar deltagare efter försörjning. Av diagrammet framgår att merparten av de deltagare som har försörjning får det i form av ekonomiskt bistånd eller introduktionsersättning. Uppgiften omfattar endast de deltagare som inte har försörjning från något annat system. Som framgår av tabell 15 i tabellbilagan så finns ännu inte uppgifter avseende år 2010 vilket innebär att ännu fler deltagare finns i denna kategori. En uppföljning av medfinansierare visar också att kommunerna är den enskilt största medfinansieraren.

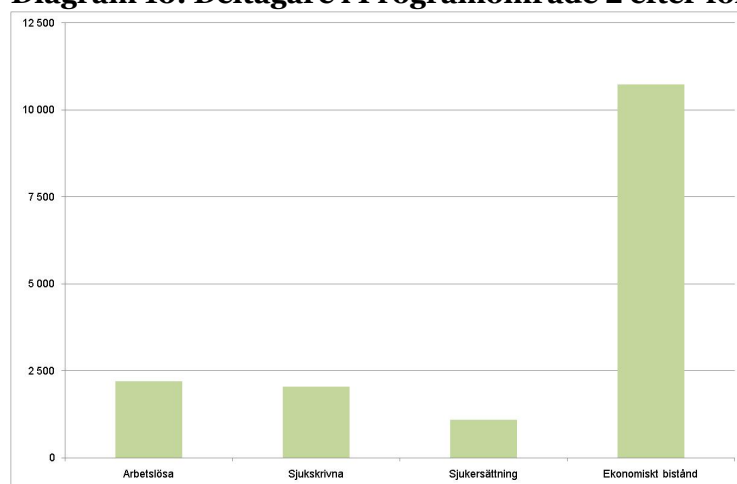
I det operativa programmets målgrupper anges att målgruppen arbetslösa är de som varit utan arbete minst ett år, för unga tre, långtidssjukskrivna är de som varit helt eller delvis sjukskrivna i minst 6 månader och för de med sjuk- och aktivitetsersättning anges ingen tidsgräns. I arbetet med att ta fram indikatorerna måste vissa anpassningar till tillgängliga register ske och till följd av att tidsgränserna för olika stöd varierar kan därför en individ förekomma i fler än ett försörjningssystem. Totalt är det 290 deltagare som förekommer i fler än ett system. Detta gäller dock inte de med försörjningsstöd de förekommer uteslutande i detta register. Ett förbättringsarbete som pågår är att utveckla systemet för att minimera antalet individer som förekommer i fler än ett system.

Tabellen redovisar cirka 16 000 deltagare med beaktande av att försörjningsstöd för 2010 saknas finns dock fortfarande många deltagare som inte är med i något försörjningssystem. Antalet unga deltagare uppgår till 17 300. Av dem är cirka 3 500 arbetslösa och ingår i den kategorin i diagrammet. Ett rimligt antagande är då att en stor andel av programmets deltagare som saknar försörjning är unga deltagare. I Temagruppen Ungas rapport *Unga som varken studerar eller arbetar*³⁰ framgår att år

³⁰ Temagruppen Unga i arbetslivet 2011:1

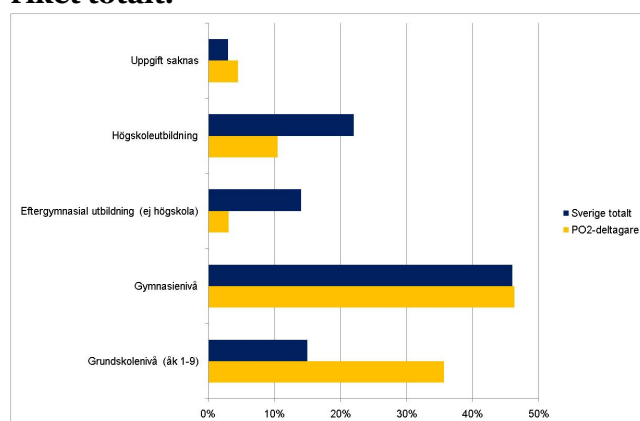
2008 uppgick gruppen i åldern 16-25 år som varken arbetade eller studerade till cirka 100 000 personer. Bland dessa 100 000 personer fanns en stor grupp som ingår i målgruppen för Socialfonden.

Diagram 10. Deltagare i Programområde 2 efter försörjning

Av diagram 11 nedan framgår utbildningsnivån för de som påbörjat deltagande inom Programområde 2 i jämförelse med riket totalt. Diagrammet visar att utbildningsnivån är lägre för deltagarna inom Programområde 2 vilket inte är förvånande eftersom målgruppen är de som står utanför arbetsmarknaden. Denna bild förstärks dessutom av att det är en stor andel unga deltagare.

Diagram 11. Högsta utbildningsnivå för deltagare i Programområde 2 och i riket totalt.

Tabell 14 i tabellbilagan syftar till att redovisa utvecklingen av resultat- och effektindikatorer. Som framgår av tabellbilagan är tabellen tom. SCB genomförde på Svenska ESF-rådets uppdrag under 2010 de första mätningarna av de resultat- och effektindikatorer som baseras på deltagarnas upplevelse. Svenska ESF-rådet och SCB konstaterade att de inkomna svaren inte är tillräckligt många för att göra en skattning av

uppfattningen hos samtliga deltagare som slutat under 2010. Av de inkomna svaren framgår att 52 procent av de kvinnor som besvarade enkäten anser att deras möjligheter att få ett arbete ökat. För männen var motsvarande andel 43 procent.

Projekten och dess ekonomi

I tabell 7 nedan redovisas deltagartimmar, det utbetalade ESF-stödet och den godkända nationella medfinansieringen per projekt.

Tabellen visar att antalet deltagartimmar per projekt börjar stabilisera sig runt 40 000 timmar per projekt och år.

Programmets karaktär där ansökan om utbetalning ska inkomma senast tre månader efter den period kostnaderna avser samt handläggningstiden för ansökningarna om utbetalning medför att utbetalningarna år 2009 till viss del innehåller kostnader för aktiviteter som utfördes år 2008, utbetalningarna 2010 avser till viss del aktiviteter från 2009 och att samtliga utbetalningar för 2010 års aktiviteter ännu inte är gjorda

Från tabellen går det att dra en försiktig slutsats att kostnaderna per projekt ökat under programperioden. Beträffande medfinansieringen så uppgår den totalt till 61 procent vilket är helt i fas myndighetens ambition.

Tabell 7. Deltagartimmar och stöd per projekt

	2008	2009	2010
Antal deltagartimmar per projekt.	15 175	41 054	39 661
Utbetalat ESF-stöd per projekt.	39 212	138 298	200 476
Godkänd medfinansiering per projekt	37 335	235 646	327 441

3.4.2 Betydande problem och åtgärder för att lösa dem

De betydande problem som var aktuella under 2010 gällde båda Programområdena, se avsnitt 2.3.

3.5 Satsningar på kompetensförsörjning och ökat arbetskraftsutbud – en kort sammanfattning av indikatorerna

- En analys av antalet redovisade deltagare i projekt inom Programområde 1 och beviljade medel visar att programmet ligger väl i fas med finansplanen och att det övergripande deltagarmålet kommer att nås.

- Angående den första av programområdets tre inriktningar, kompetensutveckling för sysselsatta, kan vi konstatera att det råder en jämn könsfördelning och att antalet redovisade deltagare ökar i en takt som tyder på att programmålet nås.
- I projekt för att främja likabehandling är det markant fler kvinnor bland deltagarna, 72 procent. Antalet deltagare har ökat under programperioden och senaste uppföljningen visar 31 000 planerade deltagare. Bedömningen är att det kvantifierade målet om 20 000 deltagare kommer att nås trots att antalet redovisade deltagare fortfarande är relativt lågt.
- I projekt med fokus på kompetensutveckling för att förebygga långtidssjukskrivningar har antalet deltagare ökat markant sedan 2009. Av de deltagare som påbörjade aktiviteter under 2010 var 57 procent män, jämfört med föregående år då 68 procent av de nya deltagarna var kvinnor.
- 75 procent av deltagarna i programområde 1 är i åldersgruppen 25-54 år.
- De ungas andel av nya deltagare minskat under de tre åren, medan antalet deltagare som är 65 år eller äldre när de påbörjade projektdeltagandet har ökat under programperioden.
- En tredjedel av deltagarna är högskoleutbildade i jämförelse med knappt 25 procent i Sverige totalt.
- 21 100 olika arbetsställen har haft deltagare i projekt tom. 2010-12-31. Av dessa har 40 procent upp till 10 anställda och 32 procent 11-49 anställda.
- 1 500 egenföretagare har påbörjat programdeltagande varav 850 kvinnor och 650 män. Det motsvarar 1,5 procent av deltagarna i Programområde 1. Därtill har 2 200 företagare i eget aktiebolag påbörjat projektdeltagande varav 1 300 män och 725 kvinnor.
- 58 procent av arbetsställena kommer från den privata sektorn och 33 procent från offentliga sektorn.
- Enbart 25 procent av förprojekteringsprojekten kan kopplas till ett genomförandeprojekt som bifallits, vilket signalerar att programmets mål om att 75 procent av förprojekteringarna ska gå vidare till genomförande inte kommer att nås.
- En försiktig slutsats är att kostnaderna per deltagande arbetsställe ökat under programperioden.
- Antalet deltagartimmar per projekt har börjat stabilisera sig runt 5 000 timmar per projekt och år.

- En analys av antalet redovisade deltagare och beviljade medel i Programområde 2 visar att programmet ligger väl i fas med finansplanen och att det övergripande deltagarmålet kommer att nås.
- Hittills har 40 175 deltagare börjat vilket motsvarar 54 procent av målet. Av dessa är 14 800 utrikes födda vilket innebär att målet om 15 000 deltagare i stort är uppnått. För unga deltagare är målet redan uppnått i och med att 17 325 individer påbörjat deltagande.
- Antalet redovisade långtidssjukskrivna deltagare i förhållande till deltagarmålet fortfarande lågt. Antalet nya deltagare har dock ökat successivt under programperioden.
- Könsfördelningen är jämn, 47 procent av deltagarna är kvinnor och 53 procent män.
- 43 procent av deltagarna är i åldersgruppen 16-24 år medan 50 procent tillhör åldersgruppen 25-54. Sju procent är 55-64 år.
- Ett rimligt antagande är att en stor andel av programmets deltagare som saknar försörjning är unga personer.
- Utbildningsnivån är lägre för deltagarna inom Programområde 2 jämfört med riket, vilket inte är förvånande eftersom målgruppen är de som står utanför arbetsmarknaden. Denna bild förstärks dessutom av att det är en stor andel unga deltagare.
- Antalet deltagartimmar per projekt börjar stabilisera sig runt 40 000 timmar per projekt och år.
- En försiktig slutsats är att kostnaderna per projekt ökat under programperioden.
- Medfinansieringen uppgår totalt till 61 procent vilket är i fas med myndighetens ambition.

4. ESF-program: Enhetlighet och koncentration

4.1 Koppling till Europeiska sysselsättningsstrategin

Socialfonden i Sverige är konstruerad så att den kan tjäna som ett komplement till nationella åtgärder inom utbildnings-, arbetsmarknads- och arbetslivsområdet.

Den 17 oktober 2008 utgavs *Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning 2008-2010*³¹. Programmet är kopplat till Lissabonstrategin och dess mål. I programmet

³¹ Skrivelse 2008/09:34.

redovisas därmed hur Sverige avser att uppnå målen med Lissabonstrategin. Enligt handlingsprogrammet avser regeringen att ta ytterligare steg för att minska utanförskapet, varaktigt höja sysselsättningen och få svensk ekonomi att fungera bättre med en stigande välfärd som följd. Några åtgärder är skattelättnader, satsningar på infrastruktur och forskning samt tillskott till kommunsektorn. Ett särskilt avsnitt av programmet tillägnas strukturfonderna, därmed Socialfonden. Avsnittet är en beskrivning av fonden³². Handlingsprogrammet fokuserar därmed särskilt på strukturfonderna som ett specifikt bidrag till Lissabonstrategin och understryker det starka fokuset på lärandet i båda fonder.

4.2 Koppling till nationella handlingsplanen för social delaktighet

Den 30 september 2008 lämnade regeringen Sveriges strategirapport för social trygghet och social delaktighet 2008-2010 till Europeiska kommissionen. I strategirapporten ingår rubricerad handlingsplan. I handlingsplanen bedömer regeringen att de viktigaste målsättningarna³³ under 2008–2010 för att bekämpa fattigdom och social utestängning är att:

- öka äldres möjlighet till social delaktighet,
- minska utanförskapet bland unga,
- minska frånvaron från arbetslivet på grund av ohälsa och
- fortsätta stärka grupper i särskilt utsatta situationer.

Indikatorerna³⁴ är följande:

- Andelen sysselsatta bland äldre uppdelat på män och kvinnor (Eurostat).
- Andelen med psykisk ohälsa bland äldre uppdelat på män och kvinnor (SCB).
- Andelen med svåra besvär av långvarig sjukdom bland äldre uppdelat på män och kvinnor (SCB).
- Andelen relativt respektive absolut fattiga bland personer som är 65 år eller äldre (Eurostat).

Beröringspunkterna med Socialfondens Programområde 2 finns i att Socialfonden finansierar projekt som arbetar mot ungas utanförskap. Detta nämns specifikt i handlingsplanen³⁵. En av temagrupperna har även detta som fokusområde. Ohälsa och grupper i särskilt utsatta situationer uppmärksammas också av programmet. I Programområde 1 kan medel för kompetensutveckling i sjukfrånvaron och förebyggande åtgärder sökas.

³² Ibid, sid. 87 och 89.

³³ Sid. 19 i *Sveriges strategirapport för social trygghet och social delaktighet 2008–2010*, S 2008.028

³⁴ Ibid, sid. 21

³⁵ Ibid, sid. 22

I Programområde 2 är sjukskrivna en prioriterad målgrupp tillsammans med ungdomar och långtidsarbetslösa. I den regionala planen för Stockholm uppmärksammas särskilt bl.a. hemlösa, offer för människohandel. Än har ingen ansökningsomgång gjorts inom detta område. I de övriga har ett flertal ansökningsomgångar, bl.a. en förprojektering på nationell nivå för projekt med transnationell verksamhet med fokus på ungdomar utanförskap.

Socialfonden nämns även tillsammans med övriga nationella instrument och åtgärder som ett viktigt bidrag till arbetet mot fattigdom och socialt utanförskap. I avsnitt 2.1.7 belyses hur Svenska ESF-rådet kopplat Socialfonden till temaåret mot fattigdom och social utslagning, se under avsnitt 2.1.7 under rubriken *Artikel 10-kriterier*.

4.3 Koppling till sysselsättningsmålen och Europeiska kommissionens rekommendationer

Lissabonstrategins sysselsättningsmål på 70 procent sysselsättningsgrad, 60 procent för kvinnor och 50 procent för äldre har uppnåtts av Sverige. År 2010 var motsvarande siffror för Sverige enligt Arbetskraftsundersökningen för åldersgruppen 15-74 år cirka 65 procent. För kvinnor var sysselsättningsgraden 62 procent. Sysselsättningsgraden för de äldre (55-64 år) var sysselsättningsgraden 71 procent. Samtidigt finns det stora utmaningar såsom deltidssysselsättning bland kvinnor, hög arbetslöshet bland personer med utländsk bakgrund, ungdomar (både med svensk och utländsk bakgrund) samt personer som är helt eller delvis sjukskrivna³⁶.

I Europeiska kommissionens strategirapport 2008³⁷ bedömde man att Sverige gör goda framsteg i genomförandet av det nationella handlingsprogrammet. Bland styrkorna i handlingsprogrammet betonar kommissionen:

- Handlingsplanen för regelförenkling och insatserna för att stärka arbetet med konsekvensanalyser.
- Framstegen med att öka arbetskraftsutbudet och minska arbetslösheten.
- Hållbar energianvändning.
- Ökade insatser för att stärka offentliga investeringar i forskning och utbildning.

Viktiga insatser för de kommande åren är enligt Europeiska kommissionen:

³⁶ Se Sveriges handlingsprogram för tillväxt och sysselsättning - Uppföljningsrapport 2007

³⁷ Faktapromemoria 2007/08: FPM 64 Rapport om Lissabonstrategin

1. Ytterligare lagstiftningsåtgärder för att stärka konkurrensen, inte minst i tjänstesektorn.
2. Fokusera på genomförandet och utvärdering av reformer för att öka incitament till arbete.
3. Hantera ungdomsarbetslösheten, öka sysselsättningen bland immigranter samt återinföra långtidssjukskrivna i arbete.

Socialfonden 2007-2013 kommer att särskilt bidra till den tredje insatsen, då programmets mål är öka anställbarheten bland ungdomar, personer med utländsk bakgrund och personer som är helt eller delvis sjukskrivna. Se även avsnitt 3.2 iakttagelser från Socialfondens temagrupper.

5. Program som finansieras av ERUF/Sammanhållningsfonden: större projekt

Avser Regionalfonden och sammanhållningsfonden.

6. Tekniskt stöd (Programområde 3)

Det tekniska stödet, Programområde 3, uppgår till totalt cirka 55,2 miljoner euro under perioden 2007-2013, varav hälften, 27,6 miljoner euro, finansieras av Socialfonden och hälften av nationell offentlig medfinansiering över anslaget 1:6 utgiftsområde 14.

Utfallet av tekniskt stöd för perioden januari 2007 till 31 december 2010 är cirka 25,7 miljoner euro, varav hälften, 12,9,7 miljoner euro finansierats med Socialfonden och hälften med nationell offentlig medfinansiering.

Under 2010 har drygt 88 procent av det tekniska stödet till kostnader för planering, genomförande, övervakning och inspektion. De resterande knappa 12 procenten har gått till kostnader för utvärderings och studier, information och kommunikation. Fördelningen för hela perioden 2007-2010 är 83 respektive 17 procent (se tabell 4 ovan).

Procentuell andel av strukturfondsbidrag till tekniskt stöd

Den procentuella andelen är fyra procent av strukturfondsbidraget för hela programperioden. Det tekniska stödet för 2010 finansierades med lika mycket nationellt offentliga medel.

7. Informations- och offentlighetsåtgärder 2007– 2010

Enligt kommissionens förordning (EG) 1828/2006 artikel 4.2 ska årsrapporten för 2010 innehålla ett kapitel med en bedömning av hur informations- och offentlighetsåtgärderna påverkat de operativa programmens synlighet samt kunskaperna om dem och om gemenskapens roll under perioden 2007–2010.

Kommunikationsplanen för Europeiska socialfonden i Sverige 2007–2013 har styrt Svenska ESF-rådets arbete sedan den godkändes av kommissionen 2008. Detta kapitel är uppbyggt mot bakgrund av kommunikationsplanen och följer dispositionen nedan.

- Kommunikationskanaler
- Konferenser, seminarier och möten
- Temagrupper och processtöd
- Kunskap hos projektsökande och projektägare.
- Finanskrisen 2008
- Socialfonden i media

Dessa delar presenteras utifrån oberoende utvärderingsrapporter, årsredovisningar, statistik om informationsevenemang och nyhetsbevakningar.³⁸ Därefter görs en sammanfattande bedömning, utifrån vilken det kommande arbetet under 2011 presenteras. Här presenteras även nyckeldata i en tabell enligt kommissionens riktlinjer.

Rapporter och statistik visar att kunskaperna om Socialfonden under perioden 2007–2013 har ökat. En trend som lär hålla i sig, inte minst med anledning av det stora arbetet som genomförs under 2011 för att bevilja nya projekt för den återstående tiden 2011–2013. Samtidigt som Socialfonden är en given aktör i arbetsmarknadspolitiken sedan 1995 så är det naturligt att kunskapen ökar allt eftersom tiden går. Ett tecken på det stora intresset för perioden 2007–2013 är antalet ansökningar, 2000 stycken i de första ansökningsomgångarna. Även om många inte uppfyllde alla krav för den nya programperioden ger antalet en fingervisning om intresset.

³⁸ Utvärderingsrapporterna är genomförda av Sweco AB och Kontigo AB och har delgetts Europeiska kommissionen inför övervakningskommitténs sammanträden. En utvärderingsrapport är från Retriever AB, som behandlar nyhetsbevakningarna utifrån ett kvalitativt perspektiv. Retriever AB rapporterar även statistisk om pressklipp för samtliga fonder och program förvaldade av Svenska ESF-rådet. Årsredovisningarna lämnas till regeringen varje år i februari. Årsredovisningarna för 2007–2010 har granskats av revisorer.

7.1 Kommunikationskanaler

Webbplatsen www.esf.se

Svenska ESF-rådets viktigaste kommunikationskanal gentemot både intressenter och projektägare³⁹ är webbplatsen www.esf.se. Våren 2010 fick den en ny layout. På webbplatsen finns information om det operativa programmet, nationella urvalskriterier, Svenska ESF-rådets föreskrifter, regionala planer, regionala och nationella ansökningsomgångar, handledningar, projektbank, inspirerande projektexempel, länk till Projektrum med mera. En särskild sida på www.esf.se tillägnas också kravet på synliggörande för ESF-projekt.

Från den 1 oktober 2007 (Socialfondsprogrammet godkändes i slutet av september) till den sista december 2010 har antalet unika besökare per månad legat på i genomsnitt drygt 18 000.⁴⁰ Det är dock värt att notera att antalet besökare varierar väldigt mycket mellan olika perioder. Det finns ett klart samband mellan antalet besökare på webbplatsen och antalet öppna ansökningsomgångar – när det inte finns några öppna ansökningsomgångar ligger antalet unika besökare på cirka 10 000 medan siffran ökar till cirka 20 000–30 000 när det finns många aktuella ansökningsomgångar.

Kanalen är lättillgänglig, kostnadseffektiv och det är lätt att distribuera information snabbt. Arbetet med att göra informationen på webbplatsen mer användarvänlig utifrån målgruppernas behov och önskemål pågår löpande.

Ansökningsomgångar

I slutet av december 2010 hade över 300 ansökningsomgångar genomförts.⁴¹ Enligt en undersökning i början av 2010 hade 40 procent av ansökningsomgångarna ett sökt belopp som var högre än det utlysta.⁴²

Projektrummet

Ansökningar om stöd och utbetalningar görs online i *Projektrummet*, som lanserades i mitten av 2008 och har vidareutvecklats sedan dess.

³⁹ I detta avsnitt kommer begreppet projektägare och stödsökande att användas parallellt. Båda avser den ansvariga organisationen för administration och förvaltning av projektet. Med projektsökande avses dock organisationer som har sökt, fast inte har blivit beviljade medel. Detta begrepp användas parallellt med icke-beviljade projekt.

⁴⁰ Besöksstatistik från www.onlineservices.se

⁴¹ ESF-rådets Rapportgenerator per den 26 januari 2011. 313 stängda omgångar under perioden 1 november 2007 till den 31 december 2011.

⁴² sid. 9 i Svenska ESF-rådet 2010, *Beviljandegraden*. Delgiven Övervakningskommittén och Europeiska kommissionen via utskicket den 6 oktober 2010.

Projektbanken

I början av 2010 lanserades *Projektbanken*, som uppdateras varje natt så att alla ändringsbeslut och nya beslut kommer med. Varje projekt presenteras med budget, kontaktuppgifter, en kort sammanfattning, bakgrund, syfte och mål samt arbetet med jämställdhet och tillgänglighet. Informationen följer kraven i artikel 7.2 (d) i kommissionens (EG) förordning 1828/2006. Det finns även en kort sammanfattning på engelska. I slutet av 2010 fanns runt 1600 projekt, varav cirka hälften var genomförandeprojekt.

Elektroniskt nyhetsbrev

Med nyhetsbrevet vänder vi oss till dem som är intresserade av vad som är på gång inom våra verksamhetsområden. Det första nyhetsbrevet kom ut i maj 2010 och därefter publicerades två till under 2010. Framöver ges nyhetsbrevet ut fyra gånger om året och innehåller till exempel reportage om Socialfondens långsiktiga effekter, regionala krönikor samt intervjuer med nyckelpersoner inom Socialfondens genomförandeorganisation. Det senaste nyhetsbrevet skickades ut till cirka 4000 personer.

Publikationer

Svenska ESF-rådet bestämde i maj 2007 att all information om Socialfonden ska finnas elektroniskt. Endast en mindre upplaga av grundläggande broschyrer och gratisartiklar ska finnas tillgänglig. Trots det har vi tagit fram ett antal publikationer, bland annat en inspirationsbok om hur man driver projekt 2008, ett projektmagasin 2009 och rapporten *Socialfonden i siffror 2010*.⁴³

Dessutom har vi tillsammans med Tillväxtverket tagit fram ett antal böcker om lärande utvärdering och bidragit i flera av de rapporter som processtödet för strategisk påverkan och lärande tagit fram.

Ett annat initiativ som togs under 2010 var att beskriva programkriterierna lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet och strategisk påverkan tydligare med stöd i kunskap och gjorda erfarenheter från projekt från förr men även pågående. Programkriterierna syftar till att bidra till att projekten åstadkommer mervärden genom att de lyfter fram värdefull kunskap och erfarenhet när det gäller att skapa god lärmiljö, hur god samverkan uppnås etcetera.

⁴³ Se <http://www.esf.se/sv/Press/Bestallning-av-ESF-bocker/> och <http://www.esf.se/sv/vara-program/Socialfonden/Socialfonden-i-siffror/>

Avsikten var att åstadkomma beskrivningar som ger både nödvändig information och stimulerar till nytänkande och nyfikenhet för aktörer som ska utforma en ansökan och planera ett projekt. Arbetet skedde i samverkan mellan Socialfondens processtöd för lärande och strategisk påverkan, Svenska ESF-rådet och Övervakningskommitténs arbetsutskott.

PR- och mediearbete

Under 2010 började Svenska ESF-rådet att jobba mer proaktivt och långsiktigt med pr och medierelationer. Det övergripande målet var att öka synligheten av myndigheten och vår generaldirektör. Samt att på ett mer systematiskt sätt än tidigare försöka koppla de övergripande EU-tankarna till det arbete som sker i Sverige inom ramen för Socialfonden och alla dess projekt.

Grundtanken är att göra projekten ”större” och mer intressanta genom att sätta in dem i en övergripande kontext och genom att koppla det som görs i olika projekt till varandra, till ESF och till EU. Vi har försökt gå från projektnivå, till riksnivå och EU-nivå i kommunikationen – och arbetet har i hög grad burit frukt.

På Europadagen den 9 maj 2010 publicerades Svenska ESF-rådets första debattartikel i Sydsvenskan. Därefter inleddes en medieoffensiv i Övre och Mellersta Norrland, och i juni och juli publicerades ytterligare fyra artiklar i respektive län. I samband med ESF-dagen om unga i november publicerades ytterligare fem artiklar i Östra Mellansveriges fem län. Sammanlagt publicerades alltså tio artiklar runt om i landet. Pr- och mediearbetet kommer att intensifieras ytterligare under 2011.

Utöver debattartiklarna har vi även haft en rad personliga kontakter med journalister under årens lopp som sedermera har resulterat i olika slags artiklar. Vi har också gått ut med ett 50-tal pressmeddelanden som gett tydliga avtryck, framför allt i landsortspressen (se nedan, *Socialfonden i media*).

Samverkansaktörer

Genom strukturfondspartnerskap, övervakningskommittén och de samverkansmöten (totalt tio gånger per år) som sker med Tillväxtverket, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, Fiskeriverket och Jordbruksverket, sprids och utbyts information om Socialfonden och övriga program. Uppskattningsvis berörs minst 100 organisationer av denna typ av samverkan.⁴⁴

⁴⁴ Partnerskapen består av främst landstings- och kommunpolitiker (60-tal kommuner och landsting) samt Handikappförbunden, Coompanion, Arbetsförmedlingen, länsstyrelserna (16 stycken), TCO, LRF, SKL och LO. I några partnerskap tillkommer Hushållningssällskapet, Handelskammaren, SIF, Idrottsförbunden, Göteborgs

Svenska ESF-rådet har sedan 2008 genomfört kundundersökningar bland projektsökande, projektägare, ledamöter i strukturfondspartnerskapen och övervakningskommittén, mer om detta under rubriken *Kunskap hos projektsökande och projektägare*. I den senaste kundundersökningen framkom att runt 60 procent av ledamöterna i partnerskapen informerades om Socialfonden. Övervakningskommitténs ledamöters benägenhet att informera var fyra på en femgradig skala.⁴⁵

7.2 Konferenser, seminarier och möten

Antalet konferenser, seminarier och olika sorts möten har ökat stadigt sedan programstarten 2007.⁴⁶ 2007 genomfördes ett antal avslutskonferenser för programperioden 2000-2006. Några av dessa tillhörde Europeiska kommissionens transnationella nätverk för lärande (community of practice). Majoriteten av konferenserna genomfördes av projekt inom Equal och Växtkraft Mål 3. Equals nationella temagrupper hör också hit. På dessa konferenser var den nya programperioden en given punkt.⁴⁷ Equals temagrupper hade även program på politikerveckan i Almedalen på Gotland 2007.⁴⁸ Detta var första året som ESF-rådet och temagrupperna deltog på Gotland.

Lansering och olika typer av möten

I samband med att programmet godkändes och de första ansökningsomgångarna utlystes, ägde en rad olika seminarier och informationsmöten rum. Med tanke på att detta arbete gjordes i slutet av året kan man inte jämföra antalet med de efterföljande åren. 2007 deltog totalt runt 3000 på dessa möten. Detta ökade till cirka 8500 deltagare år 2008 för att gå ned till drygt 4000 år 2009. Detta kan vara ett tecken på ökad kunskap och vana hos de sökande, då många av dessa möten främst berör ansökningsprocessen. 2010 halverades antalet möten och deltagare jämfört med föregående år.

universitet och sametinget. I Övervakningskommittén tillkommer efter att räknat bort TCO, SKL, LO, Riksidrottsförbundet, Handikappförbunden, Coompanion och Arbetsförmedlingen 17 organisationer. Se även bilaga om Övervakningskommitténs sammansättning 2010.

⁴⁵ Ibid.

⁴⁶ Aktiviteterna arrangeras av ESF-rådet, temagrupper, processtöd och projekt. Det är dock inte möjligt att ge en översiktlig bild över projektens evenemang. I slutet av 2010 pågick cirka 700 projekt. Dessa projekt arrangerar seminarier och konferenser i mindre och större format. Detta ger avtryck i främst lokal media. De flesta projekt planerar för minst två evenemang per år och en avslutskonferens. Detta innebär att under perioden 2009-2010 (då 2008 var ett startår för majoriteten) har minst 1000 olika typer av evenemang ägt rum.

⁴⁷ Se bland annat Svenska ESF-rådet, 2008. *Equal årsrapport 2007*. I avsnitt 4.3 ges ett urval på konferenser och sammankomster.

⁴⁸ Från att vara ett mindre arrangemang av partiernas innersta kärna har Almedalsveckan vuxit under 00-talet till över 1000 seminarier med en bevakning av över 400 journalister (Wikipedia Sverige, 2011, *Almedalsveckan*).

Att behovet av informationsmöten minskat beror dels på att processtöden genomför en större del av informationsinsatserna, dels på att vi kommit så långt i programperioden att möjliga projektansökare lärt sig grunderna i Socialfondsprogrammet.⁴⁹

Det bör dock understrykas att många möten och seminarier handlar om helt andra saker än just ansökningsprocessen. Det arrangeras också en rad olika inspirations- och lärseminarier som handlar om att sprida programmets resultat och mervärde. Och ju längre fram i programmet vi kommer, desto fler arrangemang av den här typen blir det.

Årligt evenemang – ESF-dagen

Den första ESF-dagen ägde rum i november 2008 och behandlade jämställdhetsintegrering.⁵⁰ Här deltog projekt från programperioden 2000-2006 och 2007-2013 samt kommuner, landsting, ideella föreningar och företag. Antalet deltagare uppgick till 280 personer.⁵¹

2009 och framåt är ESF-dagen kopplad till temagruppernas ämnesområden. 2009 arrangerades ESF-dagen med temagruppen *Integration i arbetslivet*. Europeiska integrationsfonden medverkade också med projekt. Cirka 180 personer deltog på konferensen.

2010 var det temagruppen *Ungas* tur med omkring 200 deltagare. Ett viktigt inslag var paneldebatten med ordförandena från MUF och SSU, riksdagsledamoten och blivande språkröret Gustav Fridolin (MP) samt Carola Gunnarsson (C), ordförande för Östra Mellansveriges strukturfondspartnerskap. Ett annat viktigt inslag var projekttorget där ett 20-tal projekt under en kort stund fick diskutera sina resultat med konferensdeltagarna, vilka i sin tur roterade mellan projekten, en sorts "speed-dejting".

EU-ordförandeskapet 2009

2009 var Sverige ordförande i EU och ESF-rådet arrangerade två konferenser, en om romer med deltagare från nio medlemsstater och en om partnerskap och den sociala dialogen med deltagare från 25 medlemsstater. Det totala antalet deltagare uppgick till cirka 180 personer.

⁴⁹ sid. 28 i Svenska ESF-rådet 2008, *Årsredovisning 2007*; sid. 13 i Svenska ESF-rådet 2009, *Årsredovisning 2008*; sid. 29 i Svenska ESF-rådet 2010, *Årsredovisning 2009*; sid. 17 i Svenska ESF-rådet 2011, *Årsredovisning 2010*.

⁵⁰ s. 22 i Svenska ESF-rådet, 2008. *Kommunikationsplan för Europeiska socialfonden i Sverige 2007-2013* samt enligt artikel 7.2 (a) i kommissionens (EG) förordning 1828/2006.

⁵¹ s. 14 i Svenska ESF-rådet, 2009. *Årsredovisning 2008*.

Europadagen 9 maj

Varje år uppmärksammas den 9 maj genom att hissa unionsflaggan. Flaggan hissas under en veckas tid från och med Europadagen på alla Svenska ESF-rådets tio kontor. Detta görs i enlighet med i artikel 7.2 (c) i kommissionens (EG) förordning 1828/2006. Europadagen uppmärksammas även på ESF.se och genom Svenska ESF-rådets deltagande i, och i vissa regioner även arrangerande av, seminarier tillsammans med andra aktörer. I Stockholm har Svenska ESF-rådet deltagit i öppna aktiviteter i Kulturhuset, vilka följaktligen saknar deltagarlistor. Här deltar bland annat Europaparlamentets och kommissionens informationskontor, regeringskansliet, Saco, SKL, LO, TCO, Företagarna och Svenskt näringsliv. Några av de artiklar som nämns nedan publiceras särskilt inför den 9 maj.

Almedalen

Arbetet med att arrangera ESF-seminarier under Almedalsveckan kräver mycket planering och tar mycket tid i anspråk. 2008 deltog inte Svenska ESF-rådet. Temagrupperna hade flera evenemang under Almedalsveckan 2009. Exempelvis arrangerade temagruppen Likabehandling två seminarier med ett 70-tal medverkande. Ämnena var *Jämställdhetsintegrering i praktiken* och *En arbetsmarknad för alla?*

I panelerna satt bland andra Gudrun Schyman (dåvarande partiledare för Feministiskt initiativ), Åsa Lindh (generaldirektör ESF-rådet), Christer Hallerby (dåvarande statssekreterare på Integrations- och jämställdhetsdepartementet) och Ewa Gunnarsson (professor Luleå tekniska universitet).

ESF-insatserna under Almedalsveckan 2010 föregicks av en bilaga i tidningen *Dagens samhälle* med cirka 30 000 exemplar per år. Bilagan innehöll intervjuer med ledamöter i Europaparlamentet om Socialfondens framtid, särskilda artiklar om integration, entreprenörskap, ungas möjligheter i arbetslivet och likabehandling med exempel från projekt. Projekten hade egna annonser.

I en reflektionspromemoria efter Almedalen 2010 konstateras att Socialfondens seminarier lockade som minst sju personer och som mest ett sextiototal. Målgrupperna var tjänstemän i politiska, opinionsbildande och intresseorganisationer. I utvärderingsformulären kan man konstatera att vi nått dessa grupper.

Ett trettiotal besökare per evenemang är givet den hårda konkurrensen en framgång. I seminarierna medverkade högre tjänstemän från bland annat LO, Teknikföretagarna, kommissionen, Statsrådsberedningen. Andra som medverkade var TCO-ordföranden, en

EU-parlamentariker samt flera kommun- och riksdagspolitiker och riksdagskandidater.⁵²

GötaPriset 2011

En viktig aktivitet under 2011, som påbörjades redan våren 2010 är Svenska ESF-rådets och Socialfondens medverkan i GötaPriset 2011, som delas ut och är kopplad till Kvalitetsmässan. Mässan samlar vartannat år kommuner, landstig och statliga myndigheter kring temat verksamhets- och kvalitetsutveckling i offentlig sektor. Företag deltar också där de ställer ut med produkter och tjänster som hör till verksamhetsutveckling. Till GötaPriset nomineras alla typer av projekt som syftar till att utveckla offentliga sektorns verksamhet och kvalitet.

I augusti 2010 skickades en uppmaning – i form av ett personligt brev från Svenska ESF-rådets GD och Kvalitetsmässans VD – till alla genomförandeprojekt i Socialfonden med offentliga projektägare att skicka in bidrag till GötaPriset. Tävlingen påannonserades också i ett av våra nyhetsbrev. I januari 2011 hade ett 40-tal socialfondsprojekt gjort detta (drygt 10 procent av både socialfondsprojekt och inskickade bidrag!) och av dessa har åtta nominerats till GötaPriset tillsammans med 44 andra.

Samverkan med andra fonder och program

Evenemang inom Integrationsfonden (EIF), temaåret för bekämpning av fattigdom och social utestängning och Globaliseringsfonden har också haft information om Socialfonden. Detta möjliggör att potentiella projektsökande även kan intressera sig för Socialfonden. Som tidigare nämnts, gjordes en gemensam ESF- och EIF-dag i december 2009. I maj 2010 genomfördes en startkonferens om Globaliseringsfonden med drygt 70 deltagare.

Temaåret arrangerade länskonferenser med 12 länsstyrelser där länen blev kopplade till de Digitala Husen/Folkets hus i Göteborg. En första riksomfattande del sändes via satellit till de övriga länen från Göteborg där bland annat barn- och äldreminister Maria Larsson deltog. Här gavs information om Socialfonden och dess möjligheter att finansiera insatser för målgruppen för Temaåret. En avslutskonferens ägde rum där liknande information gav och delades ut. På båda evenemangen deltog cirka 100 deltagare.

⁵² Paraplyprojektet, 2010. Almedalen 2010 - Paraplyprojektets reflektioner.

7.3 Socialfondens temagrupper och processtöd

Som beskrivits tidigare i rapporten beviljades fem temagrupper medel i början av år 2009. Deras uppdrag är att bearbeta, analysera och systematisera projekt för att förädla projektresultat och åstadkomma strategisk påverkan. De har ett beviljat ESF-stöd på cirka 70 miljoner kronor. Temagruppernas inriktning är:

- Arbetsplatslärande och omställning i arbetslivet
- Företagande och Entreprenörskap
- Integration i arbetslivet
- Likabehandling i arbetslivet
- Unga i arbetslivet

Ett antal processtöd påbörjade sin verksamhet under 2009. Dessa var:

- Processtödet för jämställdhetsintegrering
- Processtödet för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.
- Processtödet för projektutveckling
- Processtödet för strategisk påverkan och lärande, SPeL

Processtöden syftar dels till att stödja projektidéer till att bli bra genomförandeprojekt, dels till att stödja genomförandet av Socialfondsprogrammet i Sverige så att vi når de mål som finns uppsatta. Totalt uppgår stödet till cirka 210 miljoner kronor under en treårsperiod.

Socialfondens processtöd och temagrupper har sedan 2009 aktivt deltagit i projektprocessen och resultatanalysarbetet. De är Svenska ESF-rådets viktigaste verktyg för att stödja projekt och analysera projektresultat. Aktiviteter som genomförs av processtöd och temagrupper finns medräknade nedan. Redan under 2009 kunde fler projekt godkännas av Svenska ESF-rådet tack vare processtödens insatser.

Både processtöd och temagrupper har processutvärderingar eller följeforskning, vilket bidrar till att utveckla deras kommunikationsarbete allt eftersom.

Resultat från processtödet för projektutveckling åren 2009-2010

Under 2009 följde processtödet för projektutveckling upp 90 procent av ansökningarna under våren och sommaren 2009. Man konstaterade att en knapp fjärdedel av dessa hade haft någon form av kontakt med de regionala processtöden. Andelen godkända ansökningar där sökanden haft kontakter per e-post eller telefon var sju procentenheter högre än de som inte hade tagit någon kontakt. Skillnaden var större

för dem som haft rådgivning i minst fyra timmar, där var andelen valbara 15 procentenheter högre än dem som inte hade tagit kontakt.

Själva prioriteringen av partnerskapet påverkas dock inte i lika hög grad. En tredjedel av de godkända ansökningarna vars sökande fått processtöd hade bortprioriterats. Skälen till bortprioritering framgår inte. Här kan tillgängliga medel (det utlysta stödet) och konkurrensen med övriga ansökningar spela en viktig roll. Med hänsyn till att 2009 var första året för processtöden ska dessa siffror tolkas något försiktigt. Men en preliminär slutsats är att andelen godkända ansökningar ökar med processtödens hjälp.⁵³

Inför ansökningsomgångarna sommaren 2010 gjordes ytterligare en enkät om processtöden. Här ställdes frågor om tidigare kännedom om Socialfonden, i fall man har kontaktat processtöden och hur ofta. Runt 240 sökanden besvarade enkäten. Det framkom i likhet med 2009 att kontakterna varierade i intensitet men också mellan regioner. Runt 40 procent av de sökande ansåg sig vara erfarna när det gäller Socialfonden. Resterande 60 procent definierade sig ha viss eller ingen erfarenhet. Kontakterna togs i ett relativt sent skede, när det var några veckor kvar till inlämning av ansökan. Totalt hade 60 procent kontakt med processtöden, allt från 25 procent i Mellersta Norrland till över 80 procent i Stockholm. 20 procent av de svarande hade möten med processtöden. Även 2010 års resultat visar att andelen godkända ansökningar ökat.⁵⁴

Sammantaget tycks således processtödens arbete bidra till kommunikationsplanens tre mål för ansökare till Socialfonden, det vill säga att ansökningarna ska vara valbara, att ansökningarna successivt ska bli bättre och att ansökningarna i förlängningen ska leda till projekt som spelar roll också efter projekttiden.⁵⁵

7.4 Kunskap hos projektsökande och projektägare

Kundundersökningar

Kundundersökningar har genomförts våren 2009 och våren 2010. Svaren har berört både ansöknings- och handläggningsprocessen samt Svenska ESF-rådet som helhet. Svarsfrekvensen bland projektägare har legat på mellan 70 och 80 procent för båda åren och för de icke-beviljade projekten på drygt 50 procent.⁵⁶

⁵³ sid. 33 i AMKO AB, 2010. Regionalt processtöd för projektutveckling - lägesrapport 2009/2010). J

⁵⁴ AMKO AB, 2011, *OH-presentation från processtöden*, presenterad den 28 mars 2011.

⁵⁵ Jfr s. 7 i Kommunikationsplan för Europeiska socialfonden i Sverige 2007–2013, den 24 juli 2008.

⁵⁶ Svenska ESF-rådet 2010. PPM-presentation *Svenska ESF-rådets kundundersökning*.

Här presenteras också de undersökningar i form av intervjuer och enkäter som har gjorts av Sweco AB och Kontigo AB inom ramen för utvärderingarna.⁵⁷

Svenska ESF-rådets kundundersökningar

I Svenska ESF-rådets kundundersökningar framträder en helhetsbild som marginellt skiljer sig mellan åren 2009 och 2010.⁵⁸ Över hälften av de tillfrågade beviljade projekten (runt 1 200 sammanlagt för båda åren) anser att informationen från Svenska ESF-rådet är lättillgänglig och enkel att förstå. Detta gäller information både på webbplatsen och på informationsträffar. Över hälften anser att informationen på dessa träffar är värdefull. Över hälften är också nöjda med Svenska ESF-rådet.

Motsvarande siffror för de icke-beviljade projekten (runt 500 sammanlagt för båda åren) är något lägre, vilket delvis beror på att andelen som har svarat "varken eller" eller "vet ej" är högre. De har då främst varit i kontakt med Svenska ESF-rådet under ansökningsprocessen medan de beviljade även har kontakter under uppföljnings- och utbetalningsprocessen. Andelen nöjda ligger mellan 20 och 30 procent och har ökat några procentenheter mellan åren. Det som har ökat markant är den positiva upplevelsen av stöd från Svenska ESF-rådet, från cirka 30 procent till 45 procent.

SKL-enkäten om myndigheter

I juni 2010 presenterades en enkät av SKL, vilken handlade om kommuners, landstings och kommunala samverkansorgans kontaktmönster med statliga myndigheter och deras nöjdhetsgrad.⁵⁹ Enkäten skickades till samtliga landsting och samverkansorgan samt till runt 70 av över 280 kommuner. Svarsfrekvensen låg mellan 60 och 70 procent.

De svarande upplevde att deras kontakter med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, länsstyrelserna, Socialstyrelsen och Svenska ESF-rådet var mindre bra. De vanligaste orsakerna till missnöje för samtliga myndigheter var beslutsprocessen, rollfördelningen, den geografiska organiseringen och regelutformningen. Av deltagande kommuner hade 40 procent haft kontakter med Svenska ESF-rådet minst fyra gånger per år. När det gäller Tillväxtverket var det 50 procent. Närmare 75 procent hade haft lika många kontakter med länsstyrelserna i fråga om regional tillväxt och utveckling, inom vilken strukturfonderna ingår.

⁵⁷ Enligt artikel 47 i Rådets förordning (EG) 1826/2006.

⁵⁸ Svenska ESF-rådet 2010. PPM-presentation *Svenska ESF-rådets kundundersökning*.

⁵⁹ SKL, 2010. *Kommuners, landstings och kommunala samverkansorgans syn på kontakter med olika statliga myndigheter*. Enkäten genomfördes inom ramen för översynsutredningen av statens regionala organisation, se direktiv 2009:62.

Swecos utvärderingsrapporter om genomförandet

I den första utvärderingsrapporten, där Sweco AB jämför Tillväxtverket och Svenska ESF-rådets första handläggningsperiod, våren 2008, framträdde en bild där cirka 40 procent av ansökningarna till Socialfonden godkändes av förvaltande myndighet jämfört med cirka 60 procent i Regionalfonden. Enligt Swecos analys hade skillnaderna främst tre skäl.⁶⁰

För det första hade Socialfonden 2000 ansökningar och Regionalfonden 800. För det andra hade sökanden till Regionalfonden mer kunskap och var lättare att identifiera. För det tredje byggde de flesta ansökningar till Socialfonden på det tidigare programmet Växtkraft Mål 3. Detta styrktes även av Swecos intervjusammanställning med ett 70-tal sökande och projektägare. En tredjedel av de sökande till Socialfonden ansåg sig ha svaga förkunskaper jämfört med en tiondel i Regionalfonden. Förhållandet var omvänt för kategorin "Mycket goda förkunskaper".

I den andra utvärderingsrapporten konstateras att andelen godkända ansökningar har ökat med 10 procentenheter för Socialfonden och Regionalfonden. Ökningen skedde trots att en femtedel av sökandena var nya och inte hade någon erfarenhet av strukturfonder, däremot hade de tagit till sig informationen på ett annat sätt.⁶¹

I Swecos fjärde utvärderingsrapport gjordes en enkät till övervakningskommittéerna⁶² och förvaltningsmyndigheterna för båda strukturfonder samt partnerskapen om hur de upplevde tillgången till och behovet av kunskap om Socialfonden. Genom att tillgodogöra sig kunskapen och informationen kan strukturfondernas resultat kommuniceras bättre och nå fler relevanta aktörer. Cirka 180 av de tillfrågade besvarade enkäten (en svarsfrekvens på 50 procent).⁶³ Svaren skilde sig utifrån tillfrågad grupp och nivå.

Kommittéerna hade mer kunskap om programutvecklingen än om enskilda projekt och deras resultat. Partnerskapen hade bra kunskap om projekten vid ansökningstillfället men visste mindre om projektens genomförande och om programutvecklingen. De centrala enheterna på myndigheterna hade god kunskap om programutveckling men visste mindre om resultaten från de enskilda projekten medan de regionala enheterna hade god kunskap om projektens samtliga faser och viss kunskap om programutvecklingen. Enkäten pekade därmed på hur rollerna styr tillgången till och behovet av information. Rapporten visade även att temagrupperna och processtöden

⁶⁰ s. 33 i Sweco, 2008, Samverkan för ökad kund- och uppgiftsfokus.

⁶¹ s. 27 i Sweco, 2009, Rätt lösning för rätt problem.

⁶² Regionalfonden har tre övervakningskommittéer och Socialfonden en.

⁶³ Avsnitt 4 i Sweco AB, 2010. Att lära för effektivt genomförande och långsiktig påverkan.

behöver tydligare styrning och samordning då det ingår i deras uppdrag att öka - tillgången till information.

Kontigos utvärderingsrapport av jämställdhet och tillgänglighet

I Kontigo ABs utvärdering undersöktes genomslaget av kriterierna jämställdhetsintegrering och tillgänglighet för personer med funktionsnedsättningar. I fokus låg både det svenska programmets krav på kriterierna samt processtödens effekter. Genom intervjuer och enkäter där närmare 280 projekt deltog framträder en positiv utveckling. Processtöden har bidragit till ökad kunskap och aktivt arbete hos projekten jämfört med de projekt som inte fått stöd. Kontigo bedömer att Socialfonden på ett tydligt sätt har lyckats föra in frågorna om kriterierna.⁶⁴

Mot bakgrund av Kontigos bedömning ligger vi således i fas med kommunikationsplanens mål ”att det svenska Socialfondsprogrammets krav på jämställdhetsintegrering och tillgänglighet för personer med funktionshinder ska uppfyllas”.⁶⁵

Åtgärder för effektivare kommunikation

Rapporternas rekommendationer godkändes av kommittén. Ett antal åtgärder före och efter rapporternas publicering kommer att leda till bättre informationsspridning och styrning av temagrupper och processtöd. Hit hör Projektbanken, politikerveckan i Almedalen, handläggningen av temagrupper på central nivå samt de ökade antalet avslutade projekt och deras utvärderingsrapporter. Vid tiden för Swecos fjärde rapport, som fanns i en första version redan i april 2010, var det runt 20 projekt som hade avslutats. En majoritet av dessa hade en projektperiod på mellan ett halvår till ett år. Detta kan förklara utvärderarnas rekommendationer om effektivisering av temagrupperna.

7.5 Finanskrisen 2008

Hösten 2008 nåddes Sverige av den globala finanskrisen. Socialfonden förväntades bidra till att dämpa effekterna av lågkonjunkturen på både nationell och regional nivå. Detta medförde en ökad efterfrågan på medel ur Socialfondens Programområde 1.

Svenska ESF-rådet genomförde snabbt ansökningsomgångar som inte var planerade tidigare. Cirka 400 miljoner kronor utlystes under 2009 med fokus på krisen. Ett antal

⁶⁴ ss. 9-11; 67 i Kontigo AB, 2010. Ökad jämställdhet och bättre tillgänglighet genom Socialfonden?

⁶⁵ Jfr s. 7 i Kommunikationsplan för Europeiska socialfonden i Sverige 2007–2013, den 24 juli 2008.

projektansökningar med motsvarande mål rymdes även inom ramen för ordinarie ansökningsomgångar varför användningen av medel ur Socialfonden till följd av lågkonjunkturen kan anses vara betydligt större.⁶⁶

I flera projekt samverkar privat och offentlig sektor för att säkerställa satsningar på kompetensutveckling som gör att individer går stärkta ur krisen. Projekt har även bidragit till att skapa nya, och stärka gamla, allianser mellan privat och offentlig sektor. Exempel är kommunala lärcentrum för att möta arbetslivets behov av kompetensutveckling.

Dessa satsningar medförde att Socialfonden hamnade högt upp på den politiska dagordningen, där ministrar och riksdagsledamöter rekommenderade företag att söka stöd. Pressbevakningen kring Socialfonden var också som mest intensiv med reportage i riksmedia, TV och radio, se mer om detta nedan.

7.6 Socialfonden i media

Svenska ESF-rådets pärmar med nyhetsklipp liknar i dag en karta över Medie-Sverige. Här finns utdrag från eter, nät och, i synnerhet, dagstidningar. Flitigast är landsortspressen. Kanske för att Socialfondens verkningar blir mer påtagliga utanför storstaden. När "Elva Ulricehamnsföretag får fyra miljoner kronor från EU-fond" avsatte Ulricehamns Tidning en rad spalter. Men Socialfonden hittar in även i de stora tidningarna, som Svenska Dagbladet och DN. En annan kanal där Socialfonden ofta förekommer är Sveriges Radio.

Pressklipp har varit ett nyckeltal som Svenska ESF-rådet använt för att mäta genomslaget av information om samtliga fonder och program.⁶⁷ 2006 låg antalet pressklipp på runt 900 och minskade till cirka 400 år 2007, då det nuvarande programmet förhandlades och projekten höll på att avslutas. Detta kom att ändra sig när de första projekten beviljades under olika omgångar 2008. Då hade pressklippen tredubblats till cirka 1300.

Under första hälften av 2009 bidrog lågkonjunktur och varsel till ett stort massmedialt intresse för Socialfonden. Intresset avtog något under andra hälften av år 2009 vilket sannolikt beror på att Svenska ESF-rådet beviljade få projekt på grund av begränsad bemyndiganderam. Året hade därmed högst antal pressklipp under Svenska ESF-rådets historia sedan år 2000, runt 1600 artiklar. I 2009 års siffra ingår även pressklipp om

⁶⁶ Sid. 11 i Svenska ESF-rådet, 2010. *Årsredovisning 2009*. Se även följande rapport: Temagruppen Arbetsplatslärande och omställning, 2011. *Att kompetensutveckla sig ur en kris*. Luleå tekniska universitet. Luleå.

⁶⁷ Av riksdagen fastställt beslutstak.

Integrations- och Globaliseringsfonden samt Temaåret. Motsvarande siffra för år 2010 var runt 1500 artiklar.⁶⁸

Tendensanalys av Svenska ESF-rådet i medierna

På uppdrag av Svenska ESF-rådet har Retriever AB sammanställt och analyserat den publicitet som genererades under 2010.⁶⁹ Syftet med sammanställningen var att kartlägga hur Socialfonden och Svenska ESF-rådet porträtteras i de svenska medierna. Sammanlagt analyserades 983 artiklar.

Tendensen är neutral i majoriteten av artiklarna. Mindre än 1 procent av artiklarna bedöms som negativa för Socialfondens och ESF-rådets mediebild. I reella tal rör det sig om två artiklar. Den ena publicerades i april och var en insändare på tidningen Kollegas webbsida. Insändarskribenten gick till angrepp mot regeringens jobbpolitik i det som kallas för Fas 3. Den negativa mediebilden kring Svenska ESF-rådet skapas då ESF anklagas för att vara en av de organisationer som *"ordnar platser för personer i slaveriprogrammet"*. Den andra negativa artikeln publicerades i maj och var kopplad till *Europeiska året för bekämpning av fattigdom och social utestängning*. Den positiva publiciteten utgjorde 3 procent, 33 stycken artiklar, av den totala publiciteten.⁷⁰

Vanligtvis ligger fokus i artiklarna i mångt och mycket på det aktuella projektet och Socialfonden eller Svenska ESF-rådet omskrivs som finansiär av projektet. Det sker nästintill uteslutande i neutrala ordalag då det inte läggs någon värdering i var pengarna kommer från. Det är också den främsta förklaringen till att en stor del av artiklarna har bedömts som neutrala.

Det finns dock ett antal positiva undantag under 2010. Majoriteten av de positiva artiklarna är de debattartiklar som var undertecknade av generaldirektör Åsa Lindh, antingen själv eller tillsammans med regionala företrädare. I debattartiklarna lyckades Svenska ESF-rådet lyfta fram och visa på en rad positiva aspekter.

Noterbart är att även i de fall en ansökan blivit avslagen riktas aldrig någon kritik mot Svenska ESF-rådet. I uttalanden från dem som fått avslag tar dessa själva på sig att de fått avslag och fokus ligger snarare på hur den sökande nu ska omarbota sin ansökan.

Under 2010 hamnade Svenska ESF-rådet i en intressekonflikt till följd av utbetalt stöd. Under våren 2010 uppdagades det att ansökan innehöll en lista på medfinansiärer som

⁶⁸ Retriever Publicitetsstatistik

⁶⁹ Retriever – Nollpunktmätning – 2010

⁷⁰ Ibid, s. 4

hävdade att de inte var involverade i det projektet som hade beviljats stöd från Europeiska socialfonden. Det var Göteborgs-Posten som stod för avslöjandet i ett granskade reportage och det blev mycket uppmärksammat. Samtliga artiklar i den här historien har bedömts som neutrala för Svenska ESF-rådets mediebild. En överhängande risk i den här historien hade varit att Svenska ESF-rådet framställts som någon med dålig kontroll på vilka projekt de väljer att finansiera. Istället riktades kritiken mot den person som skrivit under ansökan om medel ur fonden, medan artikeln gör gällande att Svenska ESF-rådet hanterar hela händelsen på ett bra sätt då myndigheten genast visar att de tar frågan på allvar och säger att man omgående ska utreda frågan.⁷¹

Under den undersökta perioden har det redaktionella materialet där Svenska ESF-rådet omnämns ett PR-värde motsvarande drygt 14 miljoner kronor (talet är avrundat till närmaste tusental). Det totala medieexponeringen för Svenska ESF-rådet under 2010 beräknas ha en potentiell spridning till närmare 66 miljoner läsare (talet är avrundat till närmaste hundratusental).⁷²

7.7 Sammanfattande bedömning

En sammanfattande bedömning av informationsinsatser under perioden 2007-2010 behöver ta hänsyn till att program och projekt startade först under våren 2008. Samtidigt visar det höga antalet ansökningar i början av programperioden på ett stort intresse. Pressklipp, informationsmöten, besök på webbplats och liknande ökade i början av programperioden och befinner sig i dag på en konstant nivå.

Den sena programstarten har dock lett till att fokus i långa stycken legat på de första två gruppmålen i kommunikationsplanen, det vill säga *Mål för informationen till allmänheten med flera* samt *Mål för ansökare till Socialfonden*. Genomgången ovan tyder på att Svenska ESF-rådet ligger ganska väl till för dessa mål, även om vårt stöd till ansökare fick viss kritik inledningsvis. Under den kommande perioden 2011-2013

⁷¹ Ibid., s. 5

⁷² Ibid., s. 11f. Beräkningen utgår från ett branschvedertaget antagande om att redaktionell publicitet är värd mer än betald annonsering. Siffrorna beräknas med utgångspunkt i källornas annonspriser. Nyhetens storlek bedöms utifrån en femgradig skala där en etta står för mycket litet utrymme och en femma står för mycket stort utrymme. Nyhetsstorleken multipliceras sedan inom ett spann från 0,25 för en artikel som ger Svenska ESF-rådet mycket litet utrymme till 3 när en artikel ger Svenska ESF-rådet mycket stort utrymme. Efter det görs en bedömning av nyhetens tendens. Negativa nyheter resulterar i ett negativt värde och positiva nyheter bedöms vara värda tre gånger mer än neutral publicitet. Det råder ingen vetenskaplig konsensus för hur man på bästa sätt värderar redaktionellt medieutrymme i förhållande till annonsering. Metoden som ligger bakom PR-värdet är dock utbredd och är i praktiken ett sammanvägt mått av antal exponeringstillfällen, kvaliteten på publiciteten och vilken typ av mediekällor som är förekommer. Stora tidningar med hög räckvidd och hög trovärdighet har i regel högre annonspriser. Vilket innebär högre PR-värden för ESF när de omskrivs i dessa tidningar. Ofta används PR-värdet till jämförelser över tid.

kommer dock tyngdpunkten att förskjutas till den tredje gruppen mål, *Mål för effekterna av genomförda projekt*.⁷³

Finanskrisen 2008 påverkade programgenomförandet starkt genom att fokus lades på berörda sektorer och deras behov av ESF-insatser. Men ur kommunikationssynpunkt var finanskrisen positiv för Socialfonden och Svenska ESF-rådet. Socialfonden lyftes fram som en av få samhällsinstitutioner som kunde erbjuda relativt snabbt och effektivt stöd. Under och efter krisen har såväl Svenska ESF-rådet som aktörer från olika delar av samhället pekat på hur EU och Socialfonden spelar en viktig roll för både människor och företag runtom i Sverige och Europa.

I början av programperioden handlade informationen som sagt främst om program, ansöknings- och utbetalningsförfarande och regelverk. Ju längre tiden går desto större fokus hamnar på att kommunicera resultat från projekten. Eftersom projekt pågår i två-tre år, och de första projekten startade hösten 2008, så är det först under andra halvan av 2010 och framåt som arbetet med att föra ut beslutat börjar på allvar. Det innebär att alla som är inblandade i programgenomförandet nu lägger i en högre kommunikationsväxel.

På Svenska ESF-rådet innebär det exempelvis ett intensifierat pr- och mediearbete med fler debattartiklar och fler placeringar. Vi publicerar kortare artiklar om våra projekt på ESF.se som översätts till engelska. Och vi arbetar tätare tillsammans med temagrupperna och processtöden, inte minst i samband med större evenemang som Almedalen, Working Life och Kvalitetsmässan. För att förstärka kommunikationsinsatserna kommer de fem temagrupperna och flera av processtöden att förlängas efter 2011.

Temagrupperna spelar en avgörande roll för Socialfondens måluppfyllelse, framför allt för den tredje gruppen mål i kommunikationsplanen (se ovan). Inom sina respektive områden ska temagrupperna ta fram, analysera och systematisera projektresultat för att åstadkomma strategisk påverkan efter de enskilda projektens slut. Här spelar även processtödet för lärande och strategisk påverkan en mycket viktig roll. Det ger metodstöd till projekt, stimulerar regionala lärprocesser samt kompletterar temagruppernas och projektens påverkansarbete. I det sista har de bland annat samordnat temagruppernas kommunikationsarbete samt ordnat utbildningar för projekt inom temat kommunikation och påverkan.

⁷³ Jfr s. 7 i Kommunikationsplan för Europeiska socialfonden i Sverige 2007–2013, den 24 juli 2008.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att informations- och offentlighetsåtgärderna 2007–2010 bidragit till att synliggöra programmet och till att öka kunskapen om Socialfonden och EU. Men mycket återstår. Senast våren 2012 behöver Svenska ESF-rådet besluta om resterande medel från Socialfonden. Samtidigt som vi kommunicerar resultat från genomförda projekt pågår därmed ett massivt mobiliseringsarbete för att få in ansökningar. Dessa två parallella processer bidrar till att rikta det politiska och mediala strålkastarljuset mot alla de viktiga insatser som sker inom ramen för ESF i Sverige och Europa – från Kreta till Kiruna, från Lissabon till Landskrona.

7.8 Informations- och offentlighetsåtgärder i tabellformat

Nedan följer en tabell över informations- och offentlighetsåtgärder som ägt rum och även nämns i kommunikationsplanen. I avsnitten ovan har vi gjort en mer kvalitativ bedömning. Tabellen ska ses om en översikt.

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
Lansering av programmet enligt enlighet artikel 7.2 (a) i kommissionens förordning 1828/2006.	Genomförandeindikatorer				
	Antal informationsmöten	cirka 50	Lanseringen skedde endast 2007.		
	Resultatindikatorer				
	Antal deltagare	2 949	Lanseringen skedde endast 2007.		

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
	Årligt informationsevenemang enligt artikel 7.2 (b) i kommissionens förordning 1828/2006.				
	Genomförandeindikatorer				
	Antal evenemang	Lansering, se ovan.	1	1	1
	Budget (euro)			20 000	50 000
	Resultatindikatorer				
	Antal deltagare	-	280	180	200

	Procent nöjda deltagare ⁷⁴	-	76,3	73,7	93
--	---------------------------------------	---	------	------	----

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
Informationsmöten för projektsökande och projektägare	Genomförandeindikatorer				
	Antal evenemang	Lansering, se ovan.	446	275	131
	Resultatindikatorer				
	Antal deltagare	-	8 540	4 103	1 988

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
Webbplatsen	Budget (euro) ⁷⁵	46 750	359 554	1 795 322	472 260
	Resultatindikatorer				
	Antal unika besökare i genomsnitt per månad ⁷⁶	okt–dec ⁷⁷ 21 680	20 357	19 908	16 434
	Betyg ⁷⁸ på grafik	-	3,8	3,8	3,8
	Betyg på struktur	-	3,5	3,6	3,5
	Betyg på information	-	3,8	3,8	3,8
	Betyg på Användarvänlighet	-	3,4	3,6	3,5
	Betyg på förväntan	-	3,4	3,5	3,5

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
Projektrummet	Resultatindikatorer				
	Antal kontaktpersonkonton	Projektrummet fanns inte.	4 625	2 266	1 442

⁷⁴ "Hur nöjd var du med dagen på en skala från 1 till 6, där ett står för mycket missnöjd och 6 står för mycket nöjd?" 4-6 är nöjda i olika grad och har här slagits ihop som "nöjd".

⁷⁵ Siffrorna rör det faktiska utfallet och inte de budgeterade kostnaderna.

⁷⁶ Siffrorna är hämtade från vår löpande besöksstatistik från Online Services AB, www.onlineservices.se

⁷⁷ Socialfondsprogrammet godkändes i september så vi började mäta i oktober 2007.

⁷⁸ Siffrorna är hämtade från den årliga utvärderingen som genomförs av E-Space Communication AB.

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
	Elektroniskt nyhetsbrev	Genomförandeindikatorer			
		Antal publicerade nyhetsbrev	-	-	3
		Budget (euro)	-	-	50 000
		Resultatindikatorer			
		Antal mottagare	-	-	4 071

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
Publikationer	Genomförandeindikatorer				
	Antal publikationer i PDF eller tryck (ej hur många som tryckts upp)	1	6	3	2
	Budget (euro)	50 000	700 000	400 000	30 000

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
	Debattartiklar	Genomförandeindikatorer			
		Antal inskickade artiklar	-	-	10
		Budget (euro)	-	-	75 000 ⁷⁹
		Resultatindikatorer			
		Antal publicerade debattartiklar	-	-	10

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
Pressmeddelanden	Genomförandeindikatorer				
	Antal skickade pressmeddelanden	2	11	11	21
	Budget (euro)	-	10 000	30 000	30 000

⁷⁹ Konsultkostnader för två workshops om kommunikation med ESF-rådets ledningsgrupp samt stöd vid framtagande av en pr- och mediestrategi för 2010 och 2011.

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2011-00281

Aktivitet Dekaler, EU- flaggor, affischer för synliggörande enligt artikel 8.2 i kommissionens (EG) förordning 1828/2006.		2007	2008	2009	2010
	Budget (euro) ⁸⁰	-	400 000	400 000	400 000
	Resultatindikatorer⁸¹				
	Antal beställda/utskickade dekaler	-	-	-	9000
	Antal beställda/utskickade affischer	-	-	-	3200
	Antal beställda/utskickade EU-flaggor	-	-	-	1990

Aktivitet		2007	2008	2009	2010
Publikationer och evenemang inom ramen för temagruppernas och processtödens arbete ⁸²	Genomförandeindikatorer				
	Antal evenemang	Temagrupper och processtöd började sitt arbete 2009.	150	300	
	Antal publikationer		-	28	
	Antal elektroniska nyhetsbrev		-	42	
	Resultatindikatorer				
	Antal deltagare på evenemang	Temagrupper och processtöd började sitt arbete 2009.	6600	12200	
	Antal mottagare nyhetsbrev		-	37500	

⁸⁰ Innefattar budgeterade kostnader för original, tryck, lager och distribution.

⁸¹ Vi har inte uppgifter per år utan endast det totala antalet utskickade produkter 2008-2010.

⁸² Uppgifterna om evenemang och deltagare är ungefärliga, likaså antalet mottagare av nyhetsbrevet. För publikationerna har vi endast det totala antalet och inte uppgifter per år, samma sak gäller för nyhetsbreven.

Bilaga 1

Den svenska ekonomin

Den svenska ekonomin har börjat återhämta sig sedan finanskrisen. BNP uppgår till 5,3 procent år 2010 jämfört med – 5,2 procent 2009. Både produktionen och sysselsättningen ökade under 2010. Huvudförklaringen till detta är en starkare efterfrågan såväl i Sverige som i omvärlden. Konsumtion och investeringar ökar. Risken för att återhämtningen försenas på grund av finansiell marknadsoro har minskat, men kvarstår. Denna risk är kopplad till osäkerhet kring många länders offentliga finanser. Sverige som är en liten exportberoende ekonomi och har en stor finansiell sektor med banker som är verksamma i många länder, kan påverkas kraftigt negativt av en ökad oro på finansmarknaderna.⁸³

Tabell 1. Utvecklingen i Sverige; valda nyckeltal 2007-2010. Källa: Tabell 13 Arbetsmarknad. Tabellsamling makroekonomisk utveckling och offentliga finanser, bilaga 1 till den ekonomiska vårpropositionen år 2010/11:100.

	2007	2008	2009	2010
BNP	3,3	– 0,6	-5,3	5,5
Produktivitet	– 0,2	– 1,3	-2,8	3,1
Arbetade timmar	3,5	0,8	-2,9	2,5
Medelarbetstid	1,0	-0,3	-0,9	1,5

Sysselsättningen

Arbetsmarknaden utvecklades positivt under 2010 och antalet sysselsatta har nu åter nått de nivåer som rådde före den ekonomiska krisen 2008. Antalet lediga jobb ökar. Detta gäller särskilt i den privata men också i den offentliga sektorn. Sysselsättningen i tjänstesektorerna vände upp under hösten 2009 och har sedan dess fortsatt att öka. Inom industrin började både produktionen och sysselsättningen stiga under 2010. Sysselsättningsgraden är dock fortfarande lägre än före krisen till följd av att befolkningen i arbetsför ålder växer.⁸⁴

Antalet personer i arbetskraften uppgick 2010 till 4 962 000, en ökning med 55 000. Det motsvarar ett arbetskraftstal på 70,7 procent för befolkningen i åldern 15-74 år. Jämfört

⁸³ PROP.2010/11:100, kapitel 2.

⁸⁴ PROP.2010/11:100, kapitel 2.

med föregående år ökade männens arbetskraftstal med 0,5 procentenheter till 73,9 procent. Kvinnornas arbetskraftstal var under året i genomsnitt 67,4 procent. Under 2010 ökade antalet sysselsatta och därmed bröts den negativa trend som har varit i sysselsättningen sedan hösten 2008. I genomsnitt var 4 546 000 i åldern 15-74 år sysselsatta, vilket är 47 000 fler jämfört med året innan. Ökningen förklaras av att 43 000 fler män var sysselsatta.

Sysselsättningsgraden, dvs. andelen sysselsatta av befolkningen, var 64,7 procent för personer i åldern 15-74 år. Andelen sysselsatta ökade bland männen med 0,5 procentenheter jämfört med 2009 till 67,6 procent. För kvinnorna var sysselsättningsgraden 61,8 procent.

I genomsnitt var 4 048 000 personer anställda vilket är 31 000 fler än 2009, en ökning som enbart var bland männen. Den anställningsform som ökade var tidsbegränsat anställda, 27 000 fler hade en sådan typ av anställning.

Personer som vanligen arbetar heltid, det vill säga 35 timmar eller mer per vecka uppgick till 3 472 000 vilket är en ökning med 69 000 eller motsvarande 2,0 procent. 43 000 fler män arbetade heltid och 26 000 fler kvinnor.⁸⁵

Arbetslöshet

Till skillnad från 2009 skedde det inte någon ökning av antalet arbetslösa under året. I genomsnitt var 416 000 personer i åldern 15-74 år arbetslösa, varav 223 000 var män och 193 000 var kvinnor. Arbetslöshetstalet, andelen av arbetskraften som är arbetslösa, uppgick till 8,4 procent. Antalet långtidsarbetslösa ökade med 17 000 till 132 000 under 2010. Med långtidsarbetslösa menas personer som haft en sammanhängande arbetslöshetstid på minst 27 veckor.

Personer i åldern 15-74 år som stod utanför arbetskraften, dvs. personer som varken är sysselsatta eller arbetslösa, var i genomsnitt 2 060 000. Jämfört med 2009 minskade antalet som stod utanför arbetskraften på grund av sjukdom med 62 000 medan antalet pensionärer ökade med 58 000.⁸⁶

⁸⁵ Uppgifter hämtade ur den inledande sammanfattningen i *Arbetskraftsundersökningarna (AKU), 2010*. SCB. AM 12 SM 1101

⁸⁶ Uppgifter hämtade ur den inledande sammanfattningen i *Arbetskraftsundersökningarna (AKU), 2010*. SCB. AM 12 SM 1101

Bilaga 2 Socialfondens övervakningskommitté 2010. "AU" ingår i kommitténs arbetsutskott.

Organisation:	Ledamot:	Suppleant:
Arbetsförmedlingen	Jan-Olof Dahlgren, AU	Lena Liljebäck
Arbetsgivarverket	Josi Lundin t.o.m. juni 2010. Robert Cloarec	Anders Andersson
Coompanion	Roine Karlsson t.o.m. oktober 2010. Marita Öberg Molin, fr.o.m. oktober 2010, AU	Susanne Johansson
DO	Marie Ek	Yamam Al-Zubaidi t.o.m. april 2011. Arja Lehto nominerad, AU
FAS	Kenneth Abrahamsson, AU t.o.m. december 2010.	Ulla Wallin
Företagarna	Ove Jansson, AU	Anna Hedberg
Försäkringskassan	Ale Friberg	Lena Rönnevig, AU
Handikappförbundens Samarbetsorgan	Barbro Lindgren	Örjan Brinkman, AU
Hela Sverige ska leva	Inez Abrahamsson	Jan Runfors, AU
IFAU	Erik Mellander	Eva Mörk
Internationella programkontoret för utbildningsområdet	Helén Säll Matsson, AU	Christina Jansson, t.o.m. oktober 2010. Sara Rågwall t.o.m. mars 2011. Marianne Feldt. AU
Kooperationens förhandlingsorganisation	Lena Widman och Lars Trapp entledigades 2010 och därmed ingår inte KFO i kommittén längre.	
Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer	Fredrik Engström	Eva Westerberg t.o.m. oktober 2010. Catharina Ullström

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

Diarienummer
2011-00281

<u>LO</u>	Filis Sigala, AU	Thomas Hagnefur
<u>LRF</u>	Anders Johannesson, t.o.m. oktober 2010. Björn Galant	Lisbeth Björk t.o.m. oktober 2010. Harrieth Andersson
<u>Regeringskansliet</u>	Peter Strömberg	Annelie Westman, t.o.m. november 2010.
<u>Riksidrottsförbundet</u>	Marie Denitton, AU	Patrik Oscarsson
<u>SACO</u>	Charlotta Krafft	Göran Boldt
<u>Socialstyrelsen</u>	Bitte Fritzon, t.o.m. juni 2010. Kristina Bohman Karlsson	Eva Bergström t.o.m. juni 2010. Eldrid Röine.
<u>Sveriges kommuner och landsting</u>	Gunnar Anderzon, AU	Vivi Jacobson-Libietis
<u>Svenskt Näringsliv</u>	Farbod Rezania	Lars Gellner
<u>Tillväxtverket</u>	Karin Hallerby	Lars Nyberg
<u>Ungdomsstyrelsen</u>	Maria Nyman	Vegard Hölaas
<u>Unionen</u>	Ulrika Hektor t.o.m. februari 2010. Kristina Persdotter t.o.m. mars 2011. Ulrika Hektor	Jaan Kolk
<u>VINNOVA</u>	Magnus Lagerholm t.o.m. november 2010. Annika Zika-Viktorsson.	Ulla Göransson t.o.m. november 2010. Magnus Lagesholm.
<u>Växjö universitet</u>	Jonas Månsson	Maria Nilsson